

vergadering **37**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 25 mei 2016

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijzigingen onder de plaatsvervangende en toegevoegde leden	4
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	4
ACTUALITEITSDEBAT over de voorstellen van minister Joke Schauvliege voor een hertekening van de ruimtelijke ordening in Vlaanderen – 6 (2015-2016)	4
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	36
ACTUELE VRAAG van Katia Segers aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de openbaarheid van bestuur van het VRT-management	
ACTUELE VRAAG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de lonen van het top-management van de VRT en de toepassing van het decreet Deugdelijk Bestuur	37
ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energiemaatregelen om de 2020-klimaatdoelstellingen te behalen	41
ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de ontwikkeling van de Ford-site in Genk	45
ACTUELE VRAAG van Willem-Frederik Schiltz aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de besteding van de ondersteuning voor de versterking van handelskernen	49
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn – 731 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	52
Artikelsgewijze bespreking	55
VOORSTEL VAN DECREET van Tine Soens en Wouter Vanbesien houdende wijziging van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012, wat de on-holdlijst betreft – 655 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	55
VOORSTEL tot wijziging van het statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat	
Bespreking en stemming	56
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn – 731 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	57

MOTIE van Ingrid Pira, Bruno Tobback, Björn Rzoska, Joris Vandenbroucke, Hermes Sanctorum-Vandevoorde en Rob Beenders tot besluit van het op 25 mei 2016 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de voorstellen van minister Joke Schauvliege voor een hertekening van de ruimtelijke ordening in Vlaanderen – 790 (2015-2016) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	57
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	57
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	60
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	60

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

An Christiaens, Rik Daems, Tinne Rombouts, Anke Van dermeersch: ambtsverplichtingen;

Vera Jans: familieverplichtingen;

Güler Turan: gezondheidsredenen;

Cindy Franssen: zwangerschapsverlof.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de plaatsvervangende en toegevoegde leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de sp.a-fractie is in de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands bestuur, Inburgering en Stedenbeleid de heer Bruno Tobback als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Jan Bertels.

De VB-fractie draagt

de heer Tom Van Grieken voor als toegevoegd lid van de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en

de heer Guy D'haeseleer als toegevoegd lid van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 60/29)

ACTUALITEITSDEBAT over de voorstellen van minister Joke Schauvliege voor een hertekening van de ruimtelijke ordening in Vlaanderen – 6 (2015-2016)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de voorstellen van minister Joke Schauvliege voor een hertekening van de ruimtelijke ordening in Vlaanderen.

Het debat is geopend.

De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil enkele opmerkingen maken bij het organiseren van dit actualiteitsdebat.

De voorzitter: Dat kunt u in uw betoog doen.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik wil dat niet doen op het einde van het debat.

De voorzitter: Dat is nu eenmaal het lot van de kleinste partij, mijnheer Sintobin. Straks kunt u het daarover hebben.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik heb het recht om bij motie van orde ...

De voorzitter: Maar niet over het onderwerp dat op de agenda staat. Dat is een actualiteitsdebat.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Daar gaat het niet over, maar wel over de manier waarop dit debat wordt georganiseerd en over het lekken van informatie door de minister aan de pers.

De voorzitter: Het spijt mij, mijnheer Sintobin, maar daarmee gaat u verder in op datgene waar de minister op moet antwoorden. U kunt dat straks doen in de loop van het debat.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil het hebben over uw e-mailbericht, waarin ... *(De voorzitter sluit de microfoon van Stefaan Sintobin af.)*

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, hebt u nu een groenboek, een witboek, of helemaal geen boek? Als we De Morgen mogen geloven, hebt u een nieuwe bijbel, maar uzelf verklaart over geen teksten te beschikken. Legt u mij dan alstublieft uit hoe u een volledig plan kunt toelichten aan een journalist, als daarover geen tekst bestaat. U vertaalt de principes van zuinig ruimtegebruik in zuinig papiergebruik: u hebt een plan, maar geen tekst. Iedereen is het erover eens dat we fundamentele hervormingen moeten doorvoeren op het vlak van ruimtelijke ordening. Dagelijks neemt onze open ruimte af. Investeringsprojecten en economie, natuur en landbouw worden al te vaak op de lange baan geschoven en verzanden in complexe procedures. Experts wijzen erop dat een goede ruimtelijke ordening de hefboom is om tot een beter klimaat en vlottere mobiliteit te komen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Collega Ronse vertelt hetzelfde als wat ik daarnet wou zeggen: we organiseren hier een debat zonder te beschikken over enig document. Hij gaf zelfs aan, ook al is hij nadien een beetje teruggekrabbeld, dat minister Schauvliege politieke spelletjes speelt. Het komt mij voor dat we hier een debat voeren om de ego's van bepaalde personen te strelen.

Voorzitter, u liet zelf, terecht, via een e-mailbericht weten dat er enkel een onderbouwd, efficiënt debat kon gevoerd worden in het Vlaams Parlement als er teksten voorhanden waren. Ik wil dus meteen inpikken op wat collega Ronse daarnet zei. Zijn er al dan niet documenten beschikbaar? Is de minister al dan niet naar De Morgen gestapt? Als De Morgen er prat op gaat dat ze exclusief inzage gekregen hebben in bepaalde documenten, over welke documenten gaat het dan?

Als er geen documenten zijn, kan de minister misschien zeggen waarom ze naar de pers gestapt is en niet naar het parlement is gekomen. Ik wijs er trouwens ook op dat de discussie over het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) thans gevoerd wordt in de commissie. De afgelopen weken en maanden zijn door collega Vandaele, collega Ronse, en tal van andere collega's vragen gesteld waarin dit belangrijk beleidsdossier ter sprake kwam. Voorzitter, ik vraag mij dus ernstig af wat het nut is van dit actualiteitsdebat.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik stel heel formeel dat er absoluut geen tekst bezorgd is aan de pers. Op de klimaatconferentie van 19 april had de keynote speaker het vooral over de ruimtelijke ordening. Een van de conclusies daar was dat we het ruimtebeslag moeten beperken, en zelfs tot nul moeten herleiden. Die journalist was daar ook aanwezig en heeft zelf gevraagd om een gesprek over de plannen. Er is echter op geen enkel moment een tekst overhandigd. Er is op dit moment zelfs nog geen tekst. De enige tekst – en dat is een aantal keren ook al gezegd in de commissie Ruimtelijke Ordening – is de ambtelijke tekst die in november is opgesteld, waarrond een volledig participatief project is opgebouwd, waar alle opmerkingen verzameld zijn, en die nu verwerkt worden om te leiden tot het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. De analyse in De Morgen bevat niets dat nog niet beslist is of nog niet in een document staat dat al op de tafel van de Vlaamse Regering lag. Dat ik verwijst naar het feit dat we tegen 2050 naar een verhardingsstop willen gaan, is goedgekeurd in de transversale beleidsnota van de Vlaamse Regering die in maart dit jaar werd goedgekeurd. Ook de andere zaken rond de verhandelbare bouwrechten en dergelijke meer staan heel uitdrukkelijk in de beleidsbrief en zijn ook al heel vaak in de commissie Ruimtelijke Ordening aan bod gekomen.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik stel vast dat u mij gelijk geeft, uiteraard. Ik ben het volledig met u eens dat er geen documenten zijn. Ik vind het ook spijtig dat u naar de pers bent gestapt en het parlement voor een stuk buitenspel hebt gezet. Ten behoeve van de collega's van de meerderheid en andere collega's: als u zegt dat stukken al in de beleidsbrief staan en al besproken werden in diverse commissies, vraag ik mij inderdaad af wat het nut is van dit actualiteitsdebat. Nogmaals, ik wil gerust debatteren op basis van teksten en documenten, maar niet op basis van persartikels.

Voorzitter, we laten onze agenda en het organiseren van actualiteitsdebatten meer en meer leiden door wat in de pers staat. U hebt het zelf altijd over de waan van de dag. Wel, vandaag is daarvan een perfect voorbeeld.

Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Sintobin, de Groenfractie heeft dit debat aangevraagd, en onze fractie is daarop ingegaan, ten eerste omdat de minister in de pers zeer forse uitspraken gedaan heeft over het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Er staat letterlijk dat De Morgen exclusieve inkijk kreeg in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Ik geef de minister het voordeel van de twijfel als ze zegt dat er geen tekst bestaat.

Ten tweede, generaties Vlaamsgezinde politici hebben ervoor gestreden dat Vlaanderen over bevoegdheden zou beschikken. Ruimtelijke Ordening is daarvan één, zo niet de belangrijkste. Onze fractie vindt elke gelegenheid om te spreken over de ruimtelijke toekomst van Vlaanderen goed om een deftig debat aan te gaan.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik heb het citaat niet bij, collega Ronse, maar enkele weken geleden was er in de commissie een debat naar aanleiding van een vraag van collega Vandaele. Daar hebben u en andere collega's gesteld dat het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen een deftige, grondige discussie verdiende in de commissie, en niet in de plenaire vergadering. Vandaag komt u iets anders vertellen, maar dat is natuurlijk omdat u vandaag op het podium staat.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Collega's, is het geen goede zaak dat we hier over zo'n fundamenteel beleidsdomein kunnen debatteren, nog voor we kant-en-klare teksten hebben? Ook op het lokale niveau zoeken wij naar middelen om, horende en ziende wat er met dat ruimtelijk beleidsplan komende is, te zien hoe we dat

kunnen invullen. En dat gaat niet van vandaag op morgen. Dat vraagt heel wat voorbereiding en overleg. In die zin vind ik het een goede kans om dat hier in het parlement te bespreken.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Collega's, er zijn de verklaringen van de minister in de pers geweest, er is nu een verklaring van mevrouw Schauvliege. Gaan we er echt over blijven discussiëren of dit een goed debat is? Kunnen we alstublieft naar de inhoud gaan?

Iedereen die dit soort dossiers behartigt, weet dat er op het vlak van ruimtelijke ordening in Vlaanderen nog een pak werk is. Als er dan sprake is van een betonstop in 2050, vind ik het niet erg dat je in dit parlement probeert te wegen op de beslissingen die een Vlaamse Regering gaat nemen. Ik zou dan ook graag een oproep doen: laat ons dit nu staken, al wat al dan niet aan De Morgen bezorgd is. Laat ons gaan naar een debat over het fundament: hoe gaan wij om met ruimtelijke ordening in Vlaanderen in de loop van de volgende jaren?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Ik vind dit een beetje een vreemde wending. Vooral de opmerking van de heer Doomst vind ik wat raar. Wij hebben in de commissie tot vijf keer toe gevraagd naar de teksten en de visie van het witboek. Uiteraard willen we die allemaal hebben. De ontwerpwerktekst van de administratie is in november en december naar alle lokale besturen gegaan voor overleg en het voor het inzamelen van adviezen en aanbevelingen. Die zijn er nu, en wij zijn allemaal vragende partij om die visie over dat witboek van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen eindelijk definitief te krijgen.

Ook wij waren allemaal verrast door de uitspraken van de minister in De Morgen. De minister zegt dat het een perscommuniqué was in het kader van het klimaatbeleidsplan. Alleszins is het in het kader van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, dat een heel belangrijk gegeven is, dat een mijlpaal is in alles wat met onze omgeving te maken heeft, heel belangrijk dat dat participatieve project kan doorgaan en dat iedereen daarbij betrokken wordt. Een debat daarover moet zeker kunnen, als het ook al in de pers verschenen is. Als er geen visie of geen teksten zijn, vraag ik mij af waarom men dan überhaupt naar de pers zou moeten stappen.

Axel Ronse (N-VA): Collega Doomst, ik wil u bedanken voor uw opmerking. Ik ben het roerend met u eens. Een thema als het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, een thema dat zo gevoelig is, verdient alle sereniteit. U zult zich net als ik in uw koffie verslikt hebben toen u de opener van De Morgen maandag las, want dat is allerm minst sereen. Ik denk dat uw minister dan op zijn minst niet alleen nood heeft aan een Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, maar ook aan een goed communicatieplan over haar beleidsdomeinen.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Nu even ernstig zijn, mijnheer Ronse. Wij verstaan elkaar heel goed, en dat zou ik zo willen houden, zeker als ik lees dat u journalist bij De Morgen wilt worden.

Ik wacht hier al zeven jaar op dat witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. We weten allemaal dat we daar al van in de vorige legislatuur mee bezig zijn. In de vorige legislatuur is in het regeerakkoord de intentie ingeschreven om dit beleidsplan, met als doel 2050, in te schrijven. Ik stel vast dat dat in de vorige legislatuur verzand is en dat we dat weer opgevist hebben. Er is het startcongres geweest, er zijn die tien projecten geweest, er is de ambtelijke voorzet geweest.

Ik verneem van de minister dat er wordt voortgewerkt aan het witboek. Ik lees hier een uitspraak van de minister waar ik, over de partijgrenzen heen, alleen maar appreciatie voor hoor, voor de moed en het doel dat wij ons stellen. Voor sommigen kan dat nog niet snel genoeg gaan.

Ik wil toch voorstellen dat we die zes minuten die we hebben, allemaal gebruiken om te discussiëren over het toekomstige ruimtelijke beleid in Vlaanderen. Dat lijkt mij belangrijk genoeg om daar die volle zes minuten aan te spenderen.

Axel Ronse (N-VA): Goed, dan gaan we daarover discussiëren. Daar wil ik ook toe komen.

Collega's, het aantal bladzijden dat uitzonderingen toelaat op onze ruimtelijke plannen, is een veelvoud van onze plannen zelf. Collega Ceyssens, minister Muyters zelf heeft vorige legislatuur vriend en vijand verenigd met als doel een nieuwe visie voor onze ruimtelijke ordening in Vlaanderen te realiseren. Minister, u hebt dat werk voortgezet. Tot vervelens toe heb ik u in de commissie gevraagd hoe u de principes uit het groenboek, witboek en de inspraakprocessen zou vertalen in een echt Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Meermaals heeft onze fractie u haar hulp aangeboden. U had ons beloofd de tekst eerst aan het parlement te bezorgen. Groot was dan ook mijn ontgoocheling om de hele visie maandagochtend in primeur op de voorpagina van De Morgen te lezen. Nog groter is mijn verbazing dat er geen tekst aan het parlement kan worden voorgelegd.

Minister, laat mij het even over de inhoud van uw aangekondigd plan hebben, want ook daarover is mijn verbazing groot.

Minister Joke Schauvliege: Collega Ronse, het klopt, en dat is zeer goed, dat wij in de commissie Ruimtelijke Ordening al heel veel van gedachten hebben gewisseld over het witboek dat eraan komt. Dat zal er komen op basis van de ambtelijke tekst die in november is opgemaakt, en de heel ruime en brede consultatie die nadien heeft plaatsgevonden en wat nu allemaal wordt verwerkt. Maar kunt u mij een voorbeeld geven van iets wat in het interview in De Morgen staat wat ik in het parlement nog niet had gezegd? Ik heb hier alle verslagen van alle vragen die u en uw collega's, onder meer collega Peeters, hebben gesteld over wat de plannen en de visies waren. Wat in de krant staat, is gewoon een neerslag van alles wat door mij is gezegd in het parlement. Op dat vlak heeft het parlement alle informatie gekregen. Nogmaals, ik ben heel formeel: er is op geen enkel moment een of andere tekst overgemaakt en ik ben ook niet zelf naar de pers gestapt.

Axel Ronse (N-VA): Minister, op de plenaire vergadering van 3 februari 2016, toen een actuele vraag van collega Vandaele aan bod kwam over het BRV, antwoordde u letterlijk dat het gaat om het keren van het tij en dat een verhardings- of bouwstop helemaal niet in een artikel stond waarin u zich ook al eens had uitgelaten over het BRV. Collega Ceyssens noemde die verhardingsstop, die gelijk staat aan een betonstop, een natte droom van onze fractie.

Minister, laat ons vooral even serieus zijn. Wij hebben in de commissie Ruimtelijke Ordening een ambtelijke tekst over het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen doorgenomen. In die ambtelijke tekst over dat witboek staan een aantal principes zoals regiovorming, het weggaan van de afbakening stedelijk gebied en buitengebied, principes van hoe we ertoe kunnen komen dat die open ruimte minder wordt aangesneden en dat instrumenten vereenvoudigd worden en investeringen beter kunnen worden ingeplant. Minister, in dat ambtelijk witboek staat niets van wat hier in De Morgen staat als een exclusief inzicht in het BRV.

Wij zijn het voor alle duidelijkheid niet oneens met de principes die daar worden aangehaald. Wij hebben het zeer moeilijk met de losse mediaflodders die worden geschoten. Ik deel de visie van de heer Doomst daarover. Ik zou zelf graag tot de

inhoud komen, namelijk waarom een BRV zo belangrijk is en waarom, collega Sintobin, het inderdaad een goed debat in de commissie verdient. Als u er gisteren bij was geweest in de commissie, dan zou u hebben gezien dat ik aan de voorzitter van de commissie, mevrouw Rombouts, gevraagd heb om op zo kort mogelijke termijn een debat te voeren over het BRV.

Minister Joke Schauvliege: Collega Ronse, ik ben heel blij van u te horen dat u het eens bent met de principes. Dat kan ook niet anders, want dat is goedgekeurd in de Vlaamse Regering in maart 2016. Dan hebben wij de transversale beleidsnota goedgekeurd. Daar staat letterlijk in dat het netto ruimtebeslag in 2050 niet meer zal toenemen. Dat is beslist in de Vlaamse Regering in maart 2016. U verwijst naar februari 2016 hier in de plenaire vergadering, maar ik stel vast dat het is goedgekeurd in de Vlaamse Regering. Dan is het ook logisch dat we ons daaraan kunnen houden.

Axel Ronse (N-VA): Drie maand geleden zei u hier tegen de heer Vandaele dat een verhardingsstop niet aan de orde was. De heer Ceyssens noemde het zelfs een natte droom van onze fractie. Begin deze week kwam uw voortschrijdend inzicht er en pleitte u voor een betonstop in 2050, met een groennorm, verhandelbare bouwrechten en de aanpak van oneigenlijk gebruik van landbouwgebied. Ik denk, minister, dat iedereen het roerend eens is met die principes. Ook de Vlaamse professoren inzake ruimtelijke planning doen dat. Vandaag stellen ze in De Tijd dat het mooie principes zijn, maar ook dat een plan voor de realisatie ervan compleet achterblijft en dat ze daarom zelf met voorstellen zullen komen. Ze zijn het wachten beu. U hebt nochtans al veel hulp gekregen, met een groenboek, inspraak van twaalf projectgroepen – tien hebt u er zelf aangesteld, en twee die niet toevallig uit West-Vlaanderen komen, hebben zich vrijwillig aangediend – en een witboek dat door uw administratie werd voorbereid.

Minister, de N-VA-fractie kijkt uit naar een plan dat aansluit bij het witboek en het vele werk dat al is geleverd. Wij kijken uit naar een plan dat niet alleen zegt dat we tot een betonstop moeten komen, maar vooral zegt hoe we tot zo'n betonstop zullen komen. Een plan dat de evenwichten uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen respecteert en bewaakt. Een plan dat ook aangeeft hoe snel we het aanboren van open ruimte zullen verminderen. Of wilt u tot 2050 6 hectare per dag aanboren en dan plots de stekker eruit trekken? Minister, ik heb gisteren aan de voorzitter van de commissie Ruimtelijke Ordening gevraagd om de gedachtewisseling met u over het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, dat op 21 juni gepland staat, te vervroegen. Mijn fractie wil u heel constructief steunen om een plan uit te werken dat open ruimte en een gezond investeringsklimaat verzekert. Dat is onze historische verantwoordelijkheid. U vindt in ons geen partner voor losse flodders in de media, maar wel voor een ambitieus Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Collega's, het voelt eigenaardig aan om hier als oppositielid te moeten aanhoren wat hier zo-even is gezegd en nu de Vlaamse Regering te moeten oproepen om het alsjeblieft te doen. Want of het nu in het witboek of in het groenboek staat, of nergens anders staat tenzij hier op drie bladzijden in De Morgen: we steunen dat. Doe het, in plaats van – zoals we hier de afgelopen tien minuten hebben gezien – er onder elkaar over te kibbelen, terwijl de Vlamingen zich afvragen wat hun toekomstige kansen op wonen en een leefbare omgeving zijn. Want over dat laatste gaat het natuurlijk.

Minister, iedere dag verdwijnt 6 hectare van Vlaanderen onder beton. Gisteren stelden we in de commissie vast dat de mechanismen om de ontbossing te compenseren eigenlijk niet werken. Het Rekenhof stelt dat vast. Professor Van

Broeck suggereerde – zij het heel duidelijk – dat in Vlaanderen de bevolkingsdichtheid per hectare daalt. Met andere woorden: we springen nog steeds ongelooflijk slordig om met het kleine beetje grond dat we nog hebben. En dat is zo omdat we de manier die we in de jaren 60 hebben ontwikkeld om het grondgebruik te organiseren, niet langer werkt. De manier om zonder veel beperkingen nieuwe verkavelingen en nieuwe industriezones aan te snijden – waardoor het goedkoop werd –, ligt aan de basis van de gigantische problemen die we hebben in het verkeer en ook van de gigantische kosten van onze huisvuilophaling en onze energie- en waterzuiveringsnetten en dergelijke.

Dat alles wordt bovendien in stand gehouden door een financieringsmodel dat de gemeenten eigenlijk verplicht om daaraan mee te werken. Want meer inwoners – en het liefst van het soort dat een dure villa kan betalen – vormen zo ongeveer de enige manier om meer inkomsten voor de gemeente te genereren. Op alle mogelijke manieren houden we het probleem dus in stand.

En tot niet zo lang geleden kon de burger in dit land zich nog troosten met het idee dat je daardoor ook betaalbare woningen kon krijgen. Dat was de compensatie voor alle problemen. Vandaag stellen we echter allemaal samen vast dat het aantal jonge gezinnen die dag na dag op zoek zijn naar betaalbare kwalitatieve woningen en zich dat eigenlijk niet meer kunnen veroorloven, zienderogen aan het toenemen is. Dus dat model wérkt niet meer. Het werkt allang niet meer. Het was dan eigenlijk ook goed nieuws om maandag en dinsdag te horen dat er ook in de coalitie blijkbaar grote eensgezindheid over bestaat dat we hiermee in een doodlopende straat zitten en dat we daar niet uit zullen geraken door er nog eens een paar rijstroken bij te leggen, dat het stuur om moet, dat er inderdaad een einde moet worden gemaakt aan dat beleid. Eigenlijk is dat iets dat we allang weten en dat we ook allang aan het proberen zijn, maar hoe meer ambitie daarin, hoe beter. Collega's, de ambitie om dat aan te pakken wil sp.a vanuit de oppositie dan ook met heel veel overtuiging steunen, misschien zelfs met meer overtuiging dan sommigen onder u, als ik even terugkijk op daarnet.

Minister, ik moet echter zeggen dat mijn eerste bedenking toen ik het las, toch was dat het een klein beetje goedkoop is om dat aan te kondigen tegen 2050. Aan het tempo waarop we vandaag nog altijd bezig zijn, zal er immers niets moeten worden gedaan om te stoppen tegen 2050, want tegen 2050 zal de grond vanzelf op zijn, en anders zullen we in ieder geval wel zonder beton zitten tegen 2050, nadat u Oosterweel, Uplace, Essers en nog een paar van die projecten hebt gerealiseerd. Minister, vergeleken met het huidige beleid dat u aan het voeren bent, klonk uw ambitie in eerste instantie toch een beetje als die van de alcoholist die zei 'morgen stop ik met drinken, maar vanavond gaan we nog een keer goed op de lappen'. (*Applaus bij sp.a*)

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Tobback, ik zie dat uw fractie applaudiseert, maar u bent toch wel bijzonder kort van geheugen. De vorige Vlaamse Regering, waarvan uw partij deel uitmaakte, heeft dat principe immers helemaal goedgekeurd. Toen is het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen goedgekeurd. Mijn collega, minister Muyters, was toen nog bevoegd. Dat weet u. Wat staat daarin? Dat wij inderdaad een visie uitwerken met het oog op 2050. Die minder ruimte-inname staat daar ook in. U hebt dat ook mee goedgekeurd. Nu vraagt u hoe ik het in mijn hoofd haal om dat tegen 2050 uit te rollen. Ik begrijp niet waarom u daar zo verontwaardigd over kunt doen, want u hebt het zelf mee goedgekeurd.

Lode Ceysens (CD&V): Merkwaardig genoeg brandde dezelfde vraag me op de lippen. Mijnheer Tobback, hoe wilt u dat concreet doen? De vergelijking met de alcoholist loopt natuurlijk mank, want die kan perfect morgen zeggen dat hij van al die pinten afblijft, maar wat gaat u morgen zeggen met betrekking tot al die

onbebouwde bouwpercelen die er vandaag liggen? Jammer, beste burger, van die spaarcentjes die u daarin hebt geïnvesteerd, maar die zijn weg? Hoe gaat u, met alle ontwikkelingen die er vandaag zijn in Vlaanderen, ervoor zorgen dat Vlaanderen klaar is om te wonen, om te werken, om zich te verplaatsen? Daar lijkt me een hele omslag voor nodig. Het lijkt me goed dat we samen die omslag maken. Ik juich toe dat u daar zo positief over bent, maar dat is meer dan morgen op een knopje duwen en beslissen dat we niet meer verder kunnen, dat we geen are grond meer nodig hebben en dat we een passend antwoord kunnen bieden op alle uitdagingen die er zijn in Vlaanderen. Dat heeft een cultuuromslag nodig, en daar zullen we jaren voor nodig hebben.

U hangt hier het beeld op dat die ruimteverspilling grenzeloos in de tijd gaat vanuit het verleden. U weet net zo goed als ik dat toen het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) werd goedgekeurd, het ruimtebeslag, dus niet de volledige verharding, voor alle duidelijkheid, 12 hectare was, en vandaag 6 hectare. Ik denk niet dat we aan dat tempo kunnen voortdenderen en in 2050 zeggen: en nu de rem erop en naar nul. De countdown is vandaag begonnen. We moeten vandaag beginnen aftellen en vandaag dat ruimtebeslag verder inperken, zodat we daar in 2050 klaar mee zijn, en dan denk ik dat we veel werk voor de boeg hebben.

Bruno Tobback (sp.a): Daar ben ik het voor 200 procent mee eens. Mijn vraag blijft pertinent. Ja, minister, we zijn al jaren bezig, niet alleen in het vorige regeerakkoord, maar eigenlijk al sinds het structuurplan waar de heer Ceysens naar verwijst. Er wordt al jaren geprobeerd om dit te veranderen. Er is ook al jaren tegenwerking om dit te veranderen. Het is ook al jaren een feit dat men eerst kijkt naar een hoop onbebouwde percelen – waarvan er een aantal speculatief worden aangehouden – en men veel minder aandacht heeft voor de vaststelling dat het hoe langer hoe moeilijker wordt om nog een betaalbare woning te vinden wanneer men niet toevallig eigenaar is van zo'n perceel. Het is een kwestie van herorganiseren van prioriteiten, mijnheer Ceysens. Ik ben blij dat we het daar nu eindelijk over eens zijn, want in vorige legislaturen was dat niet het geval.

U moet dit niet doen tegen 2050. U moet er nu aan beginnen en vooral stoppen met beslissing na beslissing te nemen, die eigenlijk nog rap wat af te knabbelen om dan te zeggen dat we later eens zullen kijken. Dat is wat er gebeurt. Ik heb niet voor niets en niet willekeurig de voorbeelden gegeven van Uplace en Essers. Ik ben dan nog Oosterweel vergeten en andere. Ik wil ook de discussie over het Boscompensatiefonds van gisteren in de commissie opnieuw voeren. Wat u vandaag doet – en dat is het grote probleem –, leidt niet tot de realisatie van de doelstellingen in 2050. Het leidt zelfs in de omgekeerde richting van het realiseren van de doelstellingen van 2050. Ik steun die doelstelling en de woorden die u spreekt, maar ik kan het beleid van de minister en de meerderheid om dit te proberen realiseren, op geen enkele manier steunen, want het staat er compleet haaks op.

De reactie op de uitlatingen van de minister – bewust of onbewust, bedoeld of onbedoeld, op papier of niet op papier – was een golf van heel goede en concrete voorstellen, of ze nu kwamen van professoren of aannemers. Er is momenteel een draagvlak om te werken aan nieuwe manieren van wonen, aan verdichting, aan cohousing, aan het ruilen van woonrechten. Er is een draagvlak, en dat is al een heel verschil tegenover vijf of tien jaar geleden, want toen was dat er niet. U hoeft niet tot 2050 te wachten. U zou beter andere dingen doen dan er interviews van drie bladzijden over te geven om dan vast te stellen dat er eigenlijk niets anders op papier staat. U moet er nu aan beginnen. U zult daar onze steun voor krijgen. Er is vandaag absoluut nood aan dat andere beleid. Mensen hebben ondertussen door dat wat we in de afgelopen veertig jaar hebben gedaan, dat de manier waarop we zijn omgegaan met grond, voor de huidige generatie jonge

mensen geen uitzicht meer biedt op een betaalbare woning, op mogelijkheden om zich vlot en soepel te verplaatsen, op een aanvaardbare kwaliteit van leefomgeving. Daar moeten we iets aan doen.

Het schimmenspel van daarnet, waar ik me bewust niet heb mee gemoeid, waarbij alle meerderheidspartijen elkaar verweten hoeveel er nu op papier stond of op een groen of wit blad, daar gaat het niet om. Verkwansel alstublieft het draagvlak niet dat er is voor deze verandering, deze omkeer en vernieuwde vorm van beleid, want Vlamingen hebben dit nodig. Gezinnen in dit land hebben dit nodig. Uw kinderen, mijn kinderen hebben nodig dat we dit doen. Ik bied een uitgestoken hand aan om dit samen te doen in plaats van dergelijke onzalige discussies zoals aan het begin van dit debat, te voeren. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Tobback, ik heb u een stuk of vijftien keer horen zeggen dat u me steunt, dat u het eens bent met mij. Ik neem daar akte van.

Bruno Tobback (sp.a): Ik ben blij dat het u is opgevallen, maar dat is alleen op dit vlak.

Minister Joke Schauvliege: Ik heb ook vastgesteld dat we in de voorbeelden van dossiers waarnaar u verwees, ook altijd uw steun hebben gehad en nog krijgen. U verwijst naar het dossier Essers. Dat heeft een start genomen in de vorige legislatuur en u hebt dat mee goedgekeurd. Sp.a heeft dit recent ook goedgekeurd in Limburg, in de provincie. U steunt het dossier Essers en hebt het daar mee goedgekeurd.

U zegt dat ik daar pas in 2050 werk van ga maken. Dat is natuurlijk larie en apekool. U hebt een beetje te veel naar De Ideale Wereld gekeken. Ik heb gisteren van Sven De Leijer een kalender gekregen tot 2050. Hij zegt, ludiek, dat ik vanaf 2049 kan beginnen met de verhardingsstop. Zo zal het natuurlijk niet zijn. Ik zal u tonen dat deze Vlaamse Regering nu al beslissingen heeft genomen die ertoe leiden dat er minder ruimtebeslag zal zijn. Zo hebben wij goedgekeurd dat we woonuitbreidingsgebieden die niet in een dorps- of woonkern liggen of die niet goed ontsloten zijn, niet verder zullen ontwikkelen. In dezelfde nota staat ook dat er een groennorm zal worden ingevoerd. Dat zijn voorbeelden van hoe de Vlaamse Regering er nu al voor zorgt dat het ruimtebeslag daalt. Wanneer wij dat witboek zullen goedkeuren, zullen wij meteen ook decretaal een aantal maatregelen nemen die wij nu al direct kunnen toepassen, en wij zullen een aantal verouderde verkavelingsvoorschriften afschaffen, waarbij we ervoor zorgen dat er op een vernieuwende en andere manier kan worden gewoond. Al deze instrumenten zullen gepaard gaan met het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en zullen nu al in werking treden. Het streefdoel is om in 2050 te stoppen met een verdere verharding, maar uiteraard zullen wij nu al de nodige maatregelen nemen en ermee starten. We hebben trouwens al een aantal heel duidelijke beslissingen genomen, die tonen dat het de Vlaamse Regering menens is.

Lode Ceyssens (CD&V): Mijnheer Tobback, dank u voor uw heel positieve reactie ten aanzien van wat hier voorligt. Toch wil ik u vragen om realiteitszin te hebben en om af te stappen van het beeld dat u hier wilt ophangen, dat wij ongestoord zouden blijven voortdoen tot 2050. Uw bezorgdheid is ook de onze. Wij moeten vandaag proberen het draagvlak dat er is, te gebruiken. Dat zal niet betekenen dat wij morgen tot een 'full stop' komen, dat wij morgen al kunnen zeggen dat wij geen ruimtebeslag meer nodig hebben. Daar zijn onze huidige instrumenten niet klaar voor. Een aantal zaken hebben nog tijd nodig: nieuwe woonvormen, en bijkomend openbaar vervoer dat zal moeten worden gerealiseerd om ervoor te zorgen dat wij de uitdagingen van de toekomst kunnen realiseren in ons huidige Vlaanderen. Daarom denk ik dat het aftellen begonnen is. Wij moeten zo snel mogelijk naar die nul toe. Dat zal misschien sneller gaan

van zes naar vijf en naar vier, dan uiteindelijk naar drie, twee, één en helemaal niks meer. Wij hebben vandaag die doelstelling duidelijk gesteld.

Wat u zegt, dat wij wachten tot 2050 om iets te doen, is niet juist. Wij zullen heel veel zaken moeten doen om ervoor te zorgen dat wij in 2050 die doelstelling gehaald zullen hebben. (*Applaus bij CD&V*)

Axel Ronse (N-VA): Collega's, ik wil hierop voortbouwen. Het is natuurlijk zeer moedig om zaken die beslist zijn, zoals de betonstop in 2050 in de transversale beleidsnota, voor te stellen als het pakket van nieuwe zaken voor het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Maar het is nog veel moediger om hier dan in het parlement te komen zeggen hoe dat zal gebeuren. Ik heb ook die vraag gesteld. Ik zou graag weten hoe de minister het afnamepad inzake aansnijding van open ruimte tot 2050 ziet. Ik kan mij voorstellen dat er nogal wat organisaties en mensen en verenigingen vragen zullen hebben als ze dat lezen. Zij zullen zich willen voorstellen welke timing de minister vandaag ziet. Gaan we pas in 2050 de stekker eruit trekken?

Mijnheer Ceyssens, ik ben het met u eens dat we het moeten laten afnemen. Maar wat is de visie daarin? Die had ik graag gelezen in De Morgen, en daarover wil ik het in dit parlement hebben.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord. (*Opmerkingen*)

Ja, dames en heren, als de heer Ronse een vraag stelt aan de heer Ceyssens, is het toch logisch dat ik de heer Ceyssens opnieuw het woord geef? Ik heb gezien dat de heer Vandaele, de heer Sintobin, de heer Beenders en mevrouw Peeters iets willen zeggen. Zij krijgen zo dadelijk het woord, maar ik probeer vraag en antwoord met elkaar te verbinden. De heer Ronse nodigt de heer Ceyssens uit. Wel, de heer Ceyssens gaat nu antwoorden.

Lode Ceyssens (CD&V): Mijnheer Ronse, we zouden heel veel stakeholders oneer aandoen door te zeggen: zo zullen wij de bouwstop realiseren tegen 2050. Het is goed dat de minister die proefprojecten gerealiseerd heeft. Als we het hebben over ruimtelijk rendement en dichter wonen, hoor ik al vlug de vraag: gaan we dan alleen nog investeren in hoogbouw? Het antwoord is neen. Vlaanderen kan creatiever en innovatiever zijn dan dat. Planologen en architecten en lokale besturen kunnen meedenken over oplossingen op maat. Die zullen in landelijke gemeentes anders zijn dan in grootstedelijke gebieden. Men zal creativiteit en innovatie vanuit de stakeholders moeten durven laten komen. Het is aan ons om daar de krijtlijnen voor uit te tekenen en het beleid daarop af te stemmen zodat er geen juridische obstakels zijn en dergelijke. Vlaanderen moet evolueren naar die 2050. Ik denk dat het dat is: een evolutie en geen revolutie.

Axel Ronse (N-VA): Ik ben het daar allemaal mee eens, mijnheer Ceyssens. U zegt eigenlijk niets nieuws. We hebben al zo'n knap traject achter de rug. We hebben dat witboek. We branden van verlangen om de politieke vertaling naar een Beleidsplan Ruimte Vlaanderen te zien. Minister Schauvliege heeft dat zo gecommuniceerd in De Morgen, tenzij die journalisten haar daar op een pertinent foute manier hebben geciteerd. Misschien hadden ze moeten zeggen: minister Schauvliege hervertelt wat in de transversale beleidsbrief staat die twee maanden geleden is voorgesteld. Dan zou dit debat niet hebben plaatsgevonden, maar u kunt me toch niet kwalijk nemen dat ik graag wat meer informatie zou krijgen als de minister zo'n fundamenteel debat heeft geopend dan louter wat in het witboek en het groenboek staat en wat we in de commissie al besproken hebben?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, als de heer Tobback namens de sp.a-fractie de minister steunt in de uitlatingen in De Morgen, dan maak ik me ernstig

zorgen. Dat is het probleem: we hebben geen teksten, geen visieteksten, alleen de communicatie in de krant. Daar staat heel ongenueanceerd: een betonstop tegen 2050. Daar mag u tevreden mee zijn, daar mogen alle anderen tevreden mee zijn, als liberaal ben ik daar niet tevreden mee. Dat wil ik hier heel erg duidelijk zeggen.

We hebben allemaal de mond vol van verdichting, verweving, een kwalitatieve leefomgeving: allemaal principes waar we allemaal achter staan. Maar tout court en ongenueanceerd een betonstop die voor u zelfs al vroeger, zelfs al tegen het eind van deze legislatuur moet komen, daar ben ik tegen. Als liberaal ben ik daartegen. Onze eigendomsrechten zijn nog altijd grondwettelijk beschermd. Die kan men niet van dag op dag afnemen.

Mijnheer Tobback, ik wil u onmiddellijk de vraag stellen. In het groenboek had men de mond vol van een ruimtelijke planning op mensenmaat. U hebt zelf de woorden gebruikt: het is moeilijk om een betaalbare bouwkvael te vinden, maar u wilt de betonstop nu al. Dus de bouwkvael die u of uw schoonbroer of uw familie heeft, moet vandaag al niet meer bebouwd worden. Nee, daar moet u een compensatie voor gaan betalen als u daar toch nog wilt bouwen – of u zou elders moeten gaan afbreken. Is dat echt wat u wilt, mijnheer Tobback? Dat zou ik heel graag willen weten.

Waarom hebt u dan het groenboek, dat is goedgekeurd in 2012 en waarbij duidelijk gepleit is voor een leefomgeving en voor een structuurplanning op mensenmaat, toen wel mee goedgekeurd?

Bruno Tobback (sp.a): Ik noteer, mevrouw Peeters, dat mensenmaat voor u gelijkstaat met beton en liberalisme gelijkstaat met beton. Ik weet niet of ze daarmee namens haar fractie spreekt.

Lydia Peeters (Open Vld): Dat heb ik niet gezegd.

Bruno Tobback (sp.a): Jawel. Alleen nog maar de suggestie dat we zouden stoppen met in het dichtstbevolkte, meest verharde, meest bestrate land van de wereld 6 hectare per dag verder onder steen te gooien, is voor u in strijd met het liberalisme. Het gaat voor u zelfs niet over de vraag of we dat in 2020 of 2030 of in 2050 willen doen, voor uw liberalisme staat vrijheid gelijk aan beton. Dat is heel jammer. Ik stel voor dat u daar zelf de verantwoordelijkheid voor neemt en dat u dat binnen de meerderheid... Het is trouwens een geweldig privilege om hier aanwezig te mogen zijn bij zo'n boeiend meerderheidsoverleg.

Mijnheer Ceyssens, ik wil u nogmaals steunen, maar ook oproepen om de daad bij het woord te voegen. U zei daarnet met veel overtuiging en terecht dat als we dit willen realiseren, we zullen moeten investeren in openbaar vervoer. Ik ben blij dat u dat weet. Ik hoop dat u ook weet wat u de afgelopen twee jaar hebt gedaan. Dat was namelijk niet investeren, maar besparen in openbaar vervoer. Dat is wat ik op dit spreekgestoelte aanklaag. Niet dat u de doelstelling in 2050 legt, niet dat u zegt dat dit vandaag niet kan – ik zeg ook niet dat dit vandaag kan –, maar wel dat u aan de ene kant met woorden een bepaald principe belijdt waar een ongelooflijk draagvlak voor is in Vlaanderen, en in de daden precies het tegenovergestelde doet. Mijnheer Ceyssens, als u wilt investeren in openbaar vervoer, dan krijgt u daarvoor de steun van sp.a, net zoals minister Joke Schauvliege de steun van sp.a zal krijgen als ze de moed heeft in dit parlement de beslissingen over Uplace en Essers terug te draaien.

Minister, ik zeg u zwart op wit, voor het verslag en voor de tv-camera's, dat indien u die beslissingen wilt terugdraaien, u onze steun zult hebben. Stop dus met u te verstoppen achter wat er in de voorbije maanden, jaren of decennia lokaal is gebeurd. Als u vandaag de logische consequentie van deze verklaringen

wilt nemen en dat beleid terugdraait, dan staan wij aan uw kant. We zouden hier met veel moeten zijn in dit parlement, tot het moment dat het concreet begint te worden, want dan is er alleen maar een meerderheid die onder elkaar discussieert.

Lydia Peeters (Open Vld): Mijnheer Tobback, ofwel begrijpt u me niet, ofwel wilt u me niet begrijpen. Ik zeg opnieuw: ongenueanceerd zeggen dat er overal een betonstop moet komen, dat kan niet. Dan zou men de facto zelfs geen wegen meer kunnen aanleggen. Dan kan met niets meer. Dan kan men geen nieuwe sociale woningen bouwen, dan kan men niet werken aan verdichtingsprojecten, dan kan men tout court niets. Hoe gaat u dat concreet doen?

Ik zeg anderzijds – en ik hoop dat u dat meeneemt – dat de ruimte schaars is. We weten dat we geen nieuwe openruimtegebieden moeten aansnijden. Dat willen we niet en dat zeggen we ook niet. Als u een bouwka­vel hebt in het centrum van Leuven, en u zegt: betonstop, en dat kleine bouwka­veltje mag niet meer worden bebouwd, wat gaat u dan zeggen? Zeg het mij eens, mijnheer Tobback. Gaat u daar niet bouwen? Gaat u dat mooi laten liggen?

Bruno Tobback (sp.a): Mevrouw Peeters, ik wil u met veel plezier meenemen naar de echte wereld in Leuven en samen met u gaan zoeken naar twee zaken, ten eerste naar bouwka­vels die braak liggen te wachten tot er iemand op bouwt. We zullen lang moeten zoeken. Ten tweede zal ik u de massa initiatieven tonen die op dit moment nieuwe woningen – betaalbare en dure, want de twee zijn nodig en er is vraag naar – in een aangename omgeving, met kwaliteit, beschikbaar voor iedereen, aan het realiseren zijn op grond die daarvoor ook al wordt verhard.

Uw fata morgana is dat je alleen nog maar kunt bouwen als je een schop in de grond steekt en het bos omkapt. U moet eens in het echte Vlaanderen gaan kijken. Alle mogelijke aannemers, architecten en planologen hebben de voorbije dagen massa's voorbeelden gegeven van methoden die het perfect mogelijk maken dingen te realiseren zonder dat we daarvoor nog maar eens een boom moeten omhakken, zonder daarvoor nog maar eens een nieuwe weg aan te leggen.

We doen dat, mevrouw Peeters, op de manier waarop het vroeger gebeurde: wanneer we iets nodig hebben, dan gieten we gewoon een plaat beton die ons de miserie heeft gebracht die we vandaag hebben. Dat beton maakt dat we het duurste land ter wereld zijn voor het aanleggen van riolering en het verdelen van elektriciteit. Die piste gaat niet meer op. Een betonstop betekent niet dat er niet meer kan worden gebouwd, dat er geen woningen meer kunnen bij komen, mevrouw Peeters. Een betonstop betekent dat we stoppen met telkens nieuwe grond, al dan niet in overstromingsgebied, aan te snijden. Dat schijnt trouwens in uw eigen regeerakkoord te staan, maar dat hebt u niet meegeschreven, zeker? Wanneer u dus dermate niet gelooft dat het kan, waarom hebt u het dan goedgekeurd? Leg me dat eens uit. Ik geloof op zijn minst nog dat het kan. U gelooft niet in een principe uit uw eigen regeerakkoord. Dit is wel een heel eigenaardige vergadering van dit parlement aan het worden. *(Applaus bij sp.a en bij Groen)*

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Mijnheer Tobback, ik volg u voor een deel: waarom nog oppositie voeren wanneer de heer Ronse en mevrouw Peeters aan het woord zijn?

Ik wil het hier echter hebben over de essentie en de aanleiding van dit debat, met name de vijf voorstellen van minister Schauvliege. We kunnen een discussie voeren over de vraag of 2050 te weinig ambitieus is en of 2040 niet realistischer is. Zo gaan we er echter niet uit geraken. Minister, ik wil van u weten wat u concreet zult doen.

Het is gemakkelijk om aan aankondigingspolitiek te doen. Er zijn vijf voorstellen: een betonstop, weg met de villa's, verplicht groen, het omruilen van bouwgronden en minder pseudoboeren. U zegt dat de Vlaamse Regering een aantal beslissingen heeft genomen maar ik heb de indruk dat de meerderheid daar niet van op de hoogte is en dat zij niet weet wat er is beslist en wat er op ons afkomt.

De voorzitter: Dat is geen vraag aan de heer Tobback maar aan de minister.

De heer Vandaele heeft het woord

Wilfried Vandaele (N-VA): Mijnheer Sintobin, ik denk dat de regering vandaag nog niets heeft beslist over het BRV, er zijn ook nog geen teksten.

Wat de betonstop, de verhardingsstop betreft, vergeten we blijkbaar dat Europa ons dat ook vraagt tegen 2050. We zullen dus iets moeten doen, ook als we de klimaatproblematiek bekijken en weten dat er langere periodes van hevige neerslag komen en er dus ruimte voor water moet zijn. We moeten dus in elk geval iets doen met die betonstop.

Mijnheer Tobback, betekent dit dat er niet meer mag worden gebouwd in het centrum van Leuven? Ik dacht het niet, ik dacht juist het omgekeerde, namelijk dat we juist de open ruimte moeten vrijwaren.

Minister, u hebt het over woonuitbreidingsgebieden en u zegt dat de regering daarmee bezig is. Voor mij blijft dat echter een pijnpunt. We weten dat we nog 40.000 hectare woongebied hebben en nog 14.000 hectare woonuitbreidingsgebied. We hebben ook gezegd dat het slecht gelegen woonuitbreidingsgebied eigenlijk zou moeten worden geschrapt. Waterzieke gebieden of gebieden die helemaal niet bereikbaar zijn voor openbaar vervoer of die volledig buiten de kern liggen, zouden we dus moeten schrappen. Andere gebieden kunnen worden geactiveerd. En dan blijft er nog een categorie van twijfelgevallen daartussen.

Ik heb het gevoel dat we die signaalgebieden nog altijd aansnijden. Ik heb u daar onlangs een schriftelijke vraag over gesteld en uit het antwoord bleek dat er de voorbije tijd zeven vergunningen voor nieuwbouw van twintig woningen zijn gekomen in signaalgebied. Dat is allemaal niet niks. We weten ook dat via de figuur van de groepswooningbouw men nog heel gemakkelijk woonuitbreidingsgebieden kan aansnijden. Dat is een heel concreet voorbeeld waarvan ik vind dat we er iets moeten aan doen. En daar hebben we het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen niet voor nodig, daarvoor volstaan de instrumenten die we vandaag hebben.

Wat de signaalgebieden of de overstromingsgevoelige zones betreft, moeten we komen tot een bouwstop waar dat echt nodig is. Dan moeten we de instrumenten die u noemt in uw artikel van verhandelbare rechten en bouwcompensaties volop aansnijden. Heel veel van die instrumenten hebben we ook vandaag al. Zo geeft het decreet Integraal Waterbeleid ons al mogelijkheden om die waterzieke gebieden te vrijwaren. Met die instrumenten kunnen we vandaag al heel wat doen.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Mijnheer Tobback, ik vond dat u vanuit de oppositie een redelijk sterk betoog hebt gehouden. Alleen op het einde vond ik dat u zich moeilijk kon beheersen en dat u karikaturen maakte van de interventies van anderen. Het punt dat wordt gemaakt – en ik denk dat we elkaar zelfs kunnen vinden –, is dat het absoluut onze opdracht is om de open ruimte te vrijwaren en dat het volverkavelen van Vlaanderen nefast is op tal van domeinen.

De doelstelling poneren, is één zaak. Wat is de uitdaging? Dat is het punt dat onze fractie wilde maken bij monde van mevrouw Peeters. Op de weg ernaartoe botst

men op eigendomsrechten van mensen, botst men op situaties van mensen die hopen in de toekomst op bepaalde stukken grond iets te kunnen bouwen. Wat nodig is, is een beleid dat uitlegt en draagvlak geeft aan hoe men tot die bouwstop, tot die verkavelingsstop, tot het beschermen van de open ruimte komt. Daarvoor zijn er beleidsinstrumenten nodig. Wat Vlaanderen nodig heeft, zijn niet alleen algemene doelstellingen die we allemaal heel graag omarmen, maar is ook de vraag en de zoektocht naar hoe men dat in de praktijk implementeert. Hoe houdt je rekening met de eigendomsrechten van mensen? Het gevaarlijke in de politiek is dat men vanuit het beleid bepaalde dingen poneert, zeer abstract en algemeen. Wat doe je dan? Dan creëer je onrust in de samenleving, zeker als het niet is onderbouwd met een duidelijke strategie in de complexe materie van ruimtelijke ordening om stappen vooruit te kunnen zetten.

De grote uitdaging voor het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering is dus een pad te vinden naar die doelstelling. Dat is een taak voor het Vlaams Parlement en de minister. Daarom is het onze oproep om verder te gaan dan alleen maar het poneren van een aantal algemene doelstellingen maar ook in debat met het parlement te komen tot een daadwerkelijke strategie om die doelstellingen te realiseren. De voorbije dagen is het paard achter de kar gespannen. Men heeft in de krant doelstellingen geponeerd maar nu is er nood aan uitleg en het verschaffen van zekerheid aan alle eigenaars. Het is de enige manier om die doelstelling te realiseren. (*Applaus bij Open Vld*)

Bruno Tobback (sp.a): Ik wil graag de heer Somers bedanken want ik vind dat ook hij een heel sterk betoog houdt vanuit de oppositie. Nadat een van zijn fractiegenoten heeft gezegd dat een betonstop – of het nu tegen 2050 is of niet – eigenlijk tegen het eigendomsrecht is en dus niet kan – want dat heeft mevrouw Peeters met veel vuur uitgelegd –, heeft de heer Somers nu met bijna evenveel vuur uitgelegd dat u, minister, moet stoppen met al die verklaringen en grote woorden, want dat het tijd is voor daden en voor beleid. Voeg de daad bij het woord.

Inderdaad, mijnheer Somers, er zijn daden nodig. Er zijn investeringen in openbaar vervoer nodig. Er zijn investeringen nodig om te maken dat gemeentebesturen iets anders kunnen doen dan geld te verdienen door grond te verkavelen. Er is beleid nodig dat ervoor zorgt dat projecten zoals cohousing mogelijk worden. Er is beleid nodig dat ervoor zorgt dat woonrechten in overstromingsgebieden kunnen worden geruild – en dat is met respect voor het eigendomsrecht – tegen woon- en bouwrechten elders, waar het maatschappelijk verantwoord is. Dat is allemaal nodig.

Het moet mij toch van het hart, mijnheer Somers, dat u dat na twee jaar in deze meerderheid nog altijd moet zeggen. Het stond twee jaar geleden ook al in het regeerakkoord dat u dat ging doen. We zijn nu al twee jaar aan het wachten en u moet nog altijd zeggen vanuit de meerderheid: “Doe het nu eindelijk eens.”

Het gaat niet enkel over de eigendomsrechten van diegenen die nog een bouwgrond hebben liggen, maar ook over de eigendomsrechten en de rechten op een toekomst van wie er nog een zoekt, van wie een betaalbare woning zoekt, van wie een betaalbaar appartement zoekt, van wie vindt dat hij recht heeft op een plaats waar zijn kinderen veilig over straat kunnen wandelen. Ook dat zijn eigendomsrechten in onze samenleving: plaats hebben en gerespecteerd moeten worden. Mijnheer Somers, het staat iedereen vrij om te kiezen welke rechten hij prioriteit geeft. Mijn keuze en onze keuze is om duidelijk te maken dat we dat algemeen belang willen verdedigen. Dat is waar u, zeker na het schouwspel van het afgelopen uur, met deze meerderheid niet in lukt: u komt niet overeen en u hebt geen beleidsdaden. Al wat u vandaag en tot nu toe hebt gedaan, is daar net het tegenovergestelde van.

Ik herhaal mijn oproep. Minister, collega's, heren van de meerderheid, zet u eens samen, zet de fles weg, geef ons maatregelen die kunnen garanderen dat ook in

de toekomst jonge gezinnen van vandaag in een kwalitatief en aangenaam Vlaanderen zullen leven en een betaalbare woning zullen hebben. Daar gaat deze discussie over en daar schiet u vandaag schromelijk in tekort. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Voorzitter, minister, het is een heel interessant debat. Er is al veel gezegd.

Voorzitter, op het vlak van praktijk gaat het parlement er niet echt op vooruit. Vorige week stond ik hier ook voor een actualiteitsdebat. Toen was het op basis van een conceptnota van de minister, vandaag komt de minister met een krantenartikel naar het parlement. Maar goed. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin)*

Het gaat inderdaad over het debat. Dat heeft mijn fractieleider ook al gezegd.

Minister, het moet mij van het hart: het is jammer dat u zo weinig collega's naast en voor u hebt zitten. Als de minister-president onlangs met de klimaattop één ding duidelijk heeft gemaakt, is het dat ruimtelijke ordening de kern is om onze klimaatdoelstellingen te halen. De ruimtelijke ordening is het sleuteldossier waar alles bijeenkomt. Ruimtelijke ordening raakt aan de bevoegdheden van verkeer, binnenlands bestuur en werk van uw collega's. En u zit hier moederziel alleen. Velen zeggen dat er een cultuuromslag nodig zal zijn rond ruimtelijke ordening, maar dan zal dat eerst en vooral moeten gebeuren in de Vlaamse Regering zelf. Ruimtelijke ordening is niet alleen een zaak van onze minister van Ruimtelijke Ordening.

De laatste dagen is er heel veel gezegd over de betonstop in 2050. Er is al heel wat discussie gevoerd.

Axel Ronse (N-VA): Mevrouw Pira, ik wil enkel reageren op het feit dat u zegt dat minister Schauvliege daar moederziel alleen zit. Voor alle duidelijkheid: het is niet omdat we van visie verschillen over losse flodders die de wereld in worden gestuurd, dat we van visie zouden verschillen over waar we met ons Beleidsplan Ruimte Vlaanderen heen moeten. Het feit dat er discussie wordt gevoerd, wil niet zeggen dat we minister Schauvliege en haar principes en doelstellingen niet steunen, wel dat we het een vlucht vooruit vinden, het paard voor de kar en dat het grondiger moet worden uitgewerkt.

Alstublieft, u moet hier geen tekening maken als zouden de coalitiepartners, en zeker mijn fractie, niet achter het niet meer aansnijden van open ruimtes staan, niet achter het vereenvoudigen van procedures staan. Integendeel, het is onze eigen minister-president die heeft gezegd dat het klimaat de belangrijkste hefboom is voor ruimtelijke ordening.

Ingrid Pira (Groen): Inderdaad, mijnheer Ronse. Maar heb ik dan problemen gemaakt over het feit dat de meerderheid onder elkaar discussie voert? Of over het feit dat er een grondige discussie is? Ik vraag niet liever. Ik vraag niet liever dan dat er hier, in dit parlement over ruimtelijke ordening, dat cruciale dossier, dat cruciale departement, discussie wordt gevoerd. Ik heb daar totaal geen problemen mee.

Ik vind het alleen jammer. Wij zijn de wetgevende macht. Daar zit de uitvoerende macht. Ik vind het jammer dat onze minister daar alleen zit, terwijl onze minister-president – hij is er jammer genoeg óók niet – gezegd heeft dat ruimtelijke ordening cruciaal is om de klimaatdoelstellingen te halen en eigenlijk raakt

aan alle departementen van alle uitvoerende leden van de Vlaamse Regering, van alle ministers. Dat is eigenlijk het enige dat ik wilde zeggen.

En voor de rest, mijnheer Ronse, ben ik het ook vaak heel erg met u eens in de commissie. Ik heb geen probleem met discussie. Hoe meer discussie, hoe beter.

Minister, de zin "een betonstop in 2050" heeft veel losgeweekt. Dat is goed nieuws en dat is slecht nieuws. Ik heb het eerst over de betonstop. Dat vind ik het goede nieuws. U zei daarnet dat u niet veel nieuws hebt gezegd in vergelijking met wat er in het regeerakkoord en in de beleidsbrief staat. Maar toch hebt u het woord 'betonstop', 'verhardingsstop' duidelijk gearticuleerd. Het was nog nooit zo duidelijk. Het doet deugd dat de minister van Ruimtelijke Ordening in het meest verkavelde land van Europa zegt: "We zijn toe aan een betonstop."

Er is nog meer goed nieuws, want het feit dat de minister dit uitspreekt, betekent meteen dat er hier in het parlement een meerderheid is voor de term 'betonstop'. Ik maak een snelle optelsom: we hebben er zeker al 10 van Groen en 18 van sp.a. De 27 parlementsleden van CD&V zijn het wellicht ook eens met die term. Er zijn dus al 55 van de 124 Vlaamse parlementsleden voor de term 'betonstop', en dat is toch belangrijk in het meest verkavelde gebied van Europa. We hebben er nog 8 nodig en dan hebben we een meerderheid.

Mijnheer Sintobin, ik weet dat u met 6 bent, maar als ik u zie, denk ik vooral aan immigratiestop en niet aan een betonstop.

Mevrouw Peeters, na wat u daarstraks zei, is het twijfelachtig of Open Vld daarvoor is. Ik denk van niet. De N-VA is het er ook mee eens, denk ik. Mijnheer Vandaele, u knikt van ja, maar in uw reactie op het artikel van de minister vroeg u zich af of een betonstop niet wat kort door de bocht was. Ik heb dat blijkbaar slecht geïnterpreteerd, en u bent dus ook voor de betonstop. Ik ben dus gerustgesteld en we hebben een ruime meerderheid in dit parlement. Dat is een heel krachtig signaal.

Wilfried Vandaele (N-VA): De term 'betonstop' is inderdaad een leuke term. We weten allemaal dat het wat kort door de bocht geformuleerd is omdat de zaken in werkelijkheid complexer zijn, dan vandaag te zeggen dat we stoppen met bouwen, en daarin kan ik collega Peeters zeker voor een stuk volgen. We zijn het erover eens dat we moeten ophouden met nog extra open ruimte aan te snijden of met nog extra te verharderen. Als we dat wel doen, moet dat gecompenseerd worden. Dat is wat ik bedoelde. Als u die term graag gebruikt, ben ik het met u eens dat het een leuke term is.

Bart Somers (Open Vld): Mevrouw Pira, bij het begin van uw betoog hebt u terecht gezegd dat de ruimtelijke ordening in Vlaanderen een sleutelinstrument is om de klimaatdoelstellingen te bereiken. Ik ben ook die mening toegedaan, maar met slogans alleen gaan we er niet geraken, en daar zult u het er ook met mij over eens zijn. Slogans kunnen plezant zijn, maar hebben het nadeel erg ongenueanceerd te zijn. De grote uitdaging in dit complexe beleidsdomein, is nu verder te bouwen op het traject dat tot nu toe al is afgelegd. We moeten nu zoeken, liefst met een zo groot mogelijk draagvlak, hoe we die doelstellingen in de praktijk realiseren, rekening houdend met de actuele situatie van heel veel mensen. Het kan gaan om mensen die een eigendom hebben verworven en die zich te vraag stellen wat die ingrepen betekenen voor hen. Daarop moeten we heldere antwoorden vinden, want u weet heel goed dat, om te slagen in die omslag in Vlaanderen en in die klimaatdoelstellingen, het heel belangrijk is dat je de mensen mee hebt en dat je een draagvlak hebt in de samenleving. Dat vraagt een complex en genuanceerd debat. Dat gaat veel verder dan de slogans. Ik ben er zelfs van overtuigd dat we het met slogans alleen niet gaan halen en dat we veel meer nodig hebben. Het is de taak van de regering en van het parlement om

in de komende jaren te werken aan het uittekenen van zo'n concreet beleid, dat haalbaar is, respect opbrengt voor de situaties van mensen en ook draagvlak creëert. Ik vrees dat ongenuanceerde slogans misschien contraproductief kunnen zijn. Ik hoop dus dat u ook in het nuanceren van het debat wil meestappen.

Ingrid Pira (Groen): Mijnheer Somers, ik heb de term 'betonstop' niet gelanceerd. Ik vind het zelfs niet zo'n mooi woord, maar plots stond het op de voorpagina in een krantenkop, en ik vraag gewoon wie achter die term staat. Ik denk ook niet dat de minister ervan verdacht kan worden te spreken in slogans. Ik voel me niet aangesproken.

Wat het draagvlak betreft, zien we dat er de voorbije dagen veel verschenen is en dat tal van ruimtelijke planners opiniestukken hebben geschreven. Uit de bevraging die bij de Vlamingen gebeurd is in het kader van het groenboek, toen minister Muyters nog bevoegd was voor de ruimtelijke ordening, bleek dat een zeer grote meerderheid voor het Freiburgmodel was. Er is een zeer groot draagvlak voor een ruimtelijke ordening die de kern is van een klimaatbeleid en die onder meer inzet op openbaar vervoer, zoals de heer Tobback daarnet zei, en op een mobiliteitsvisie die de ruimte ondersteunt, enzovoort.

Het is zeer veelzijdig. Mijnheer Vandaele, het woord betonstop betekent inderdaad niet dat nergens nog mag worden gebouwd, we moeten daarover niet belachelijk doen. Ik heb ook twaalf jaar gemeentelijke ervaring achter de rug, betonstop betekent dat er een omslag in het beleid komt. Die omslag is zeer dringend nodig.

Op de tekening die ik hier bij me heb, is de verharding rood ingekleurd – de rode kleur wijst voor alle duidelijkheid niet op de plaatsen waar de socialisten aan de macht waren. Het is de situatie in 1976, dus 40 jaar geleden. Op de tekening van de situatie in jaar 2000 is er een duidelijke toename te zien van de rode kleur. Als we tegen 2050 niets doen, als we geen tussendoelen formuleren, als we niet concreet aan de slag gaan, een omslag maken en het tij doen keren, zal de tekening bijna volledig rood zijn. Dit heeft niets met de socialisten te maken en ook niet met de invloed van de Groenen op de uitslag van de komende verkiezingen.

Wilfried Vandaele (N-VA): Mevrouw Pira toont inderdaad indrukwekkende beelden, maar dat geeft meteen ook aan dat we moeten opletten met termen als betonstop en verharding, wat een niet onbelangrijke kanttekening is in dit debat.

De heer Tobback zei daarnet dat elke dag 6 hectare onder beton verdwijnt. Neen, collega Tobback, elke dag wordt 6 hectare open ruimte ingenomen. Dat is een heel verschil, en de getoonde beelden gaan ook in die richting. We gaan ervan uit dat in 2050 50 procent van Vlaanderen verhard zal zijn. Dat betekent niet dat die 50 procent gebetonneerd of zelfs maar verhard zal zijn. Als we het voorbeeld nemen van een bouwperceel van 500, 600, of 700 vierkante meter, met 200 vierkante meter bebouwde oppervlakte, dan is die totale oppervlakte daarin opgenomen. We moeten dus nuanceren: verhard is niet hetzelfde als beton en ook niet hetzelfde als aangesneden ruimte.

Bruno Tobback (sp.a): Ik wil wel meegaan in alle mogelijke nuanceringsen die de heren Somers en Vandaele proberen aan te brengen. Mijnheer Vandaele, ik zie er niet echt de grote meerwaarde van in om van de oppervlakte van een grote woning, met al dan niet een grote tuin, met al dan niet een groot tuinhuis en een verharde carport, enzovoort al deze oppervlakten af te trekken. Dat verandert niets aan het feit dat we in Vlaanderen te maken hebben met een compleet dichtslibbende ruimte. Het gaat zelfs niet over het feit dat iedere centimeter van dat perceel vol ligt met beton, of met klinkers, of met waterdoorlatende klinkers of wat dan ook.

Het probleem is dat de manier waarop de versnippering voortgaat – want daar gaat dit over – leidt tot een onleefbare samenleving, tot onleefbaar verkeer, tot grote waterproblemen, tot overstromingsproblemen, tot onbetaalbaarheidsproblemen voor een groot aantal Vlaamse gezinnen. Dat is hoe langer hoe meer een doodlopende straat, met alleen maar negatieve gevolgen, behalve voor wie het geluk heeft nog ergens een stuk in de toekomst potentieel zeer dure bouwgrond te hebben, die daarop rekent en in mevrouw Peeters een bondgenoot vindt. Dat is dan ook de enige die daar nog voordeel bij heeft. Het beeld dat mevrouw Pira toont, is er één waarbij 99 procent van de Vlaamse samenleving alleen maar nadeel ondervindt. Dat gaat over iedereen, van de kleinste tot de grootste. Dit is een scenario dat voor ons allemaal ongelooflijk negatief is en dat we dus moeten stoppen. Daarin mogen we niet genuanceerd zijn. We moeten daarbij uiteraard respect hebben voor eigendomsrechten, enzovoort, maar we mogen niet genuanceerd zijn in de vaststelling dat het een doodlopende straat is, die voor iedereen slecht zal uitdraaien.

De heer Somers heeft gelijk dat mevrouw Pira haar kaarten tegen 2050 een beetje zal moeten aanpassen. We kunnen tegen dan misschien de helft blauw kleuren, omdat die helft dan overstroomd is.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik ben het eens met collega Tobback wanneer hij zegt dat we op ruimtelijk vlak eigenlijk moeten discussiëren over de inname van open ruimte. Dat is inderdaad iets anders dan beton of zelfs iets ander dan verharding. We kunnen niet zeggen dat dit hetzelfde is, want als we kijken naar de problematiek van waterdoorlaatbaarheid, insijpeling van water, van aanvulling van grondwaterlagen, van beheersen van wateroverlast, enzovoort, heeft het wel degelijk belang wat wel of niet verhard is.

Als je een tuin hebt met gras en zo meer, geeft dat een heel ander resultaat op het gebied van waterhuishouding dan wanneer je dat betonneert. Als we met die kaarten zwaaien, hoe belangrijk die ook zijn, moeten we die altijd nuanceren, anders kunnen we ook geen deftig beleid voeren. En ik denk dat dat onze taak is. Het is een heel complexe problematiek. Als we beleidsmaatregelen willen nemen, moeten we zeer goed weten waar we mee bezig zijn, vandaar mijn nuance.

Lydia Peeters (Open Vld): Ik wil het standpunt van de heer Vandaele onderschrijven. Ik ben blij dat men hoe langer hoe meer weggaat van dat woordje 'betonstop'. Dat woord komt uiteraard ook niet aan bod in de werktekst van het BRV. Ik heb de indruk dat we hoe langer hoe minder aan het spreken zijn over die werkteksten van het BRV. Ik zie de minister al instemmend knikken.

Mevrouw Pira, ik ben blij dat ook u een genuanceerd standpunt inneemt over die betonstop. Het gaat inderdaad over het niet verder aansnijden van open ruimte. Ik heb het daarnet al gezegd dat ongenueanceerde uitspraken en sloganeske titels veel verwarring kunnen doen ontstaan. Ik moet u daar gelijk in geven. Ik denk dat we daar op dezelfde golflengte zitten.

Uw kaartje, dat is iets anders. U zegt dat we op een bebouwingspercentage van 33 procent zitten en dat dat tegen 2050 naar 50 procent zou gaan, of in eerste instantie misschien naar 43 procent, als we niets doen. Ten eerste denk ik dat we daar op dit ogenblik, met een aantal wijzigingen die we in de codex doen en met de voorstellen van onder andere mijn collega's rond cohousing en de voorstellen rond verdichting en dergelijke, zeker al een aantal dingen aan doen.

Ten tweede is het verhardingspercentage niet 33 procent. Dat is het bebouwingspercentage. Als je een woning hebt op een kavel van bijvoorbeeld 5 are, gaat men ervan uit dat die 5 are in dat bebouwingspercentage van 33 procent zit, terwijl dat uiteraard niet allemaal verhard is. Het is de facto 14 procent. Dat moeten we duidelijk meegeven.

Lode Ceyssens (CD&V): Laat ons inderdaad niet verzanden in een semantische discussie. 32,7 procent van de ruimte in Vlaanderen is intussen ontwikkeld. Daar zitten niet alleen tuinen tussen, maar volgens mij zelfs voetbalvelden en dergelijke meer. Dat is ruimte die ingenomen is. 14 procent is verhard. Als ik het zo allemaal hoor, denk ik dat we het over de partijgrenzen heen eens zijn dat we ervoor moeten zorgen dat beide niet of zo weinig mogelijk toenemen in de toekomst.

Voor de juistheid van het debat, collega, moeten we vandaag niet met het kaartje zwaaien van wat er in 2050 is, als er pas in 2050 een betonstop of verhardingsstop is. Die countdown is al ingezet. Die is al ingestemd in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De minister maakt dat vandaag ambitieuzer. Wij verwachten uit het BRV concrete maatregelen, zodat we vandaag verder kunnen aftellen. Het is niet juist om te doen alsof wij hier zouden zeggen: laat het maar betijen tot 2050, en vanaf dan gaan we geen hectare ruimte meer innemen in Vlaanderen. Dat is een hele evolutie waar we naartoe moeten.

Ingrid Pira (Groen): Mijnheer Ceyssens, u zegt dat we er al mee bezig zijn sinds het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Het ruimtebeslag, het aantal hectaren dat per dag verdwijnt, is inderdaad afgenomen van 12 naar 6 hectare, maar dat is gestropt rond 2002-2003. Sindsdien zitten we op die 6 hectare open ruimte per dag die verdwijnt. Het stropt dus. Het beleid stropt.

Inderdaad met alle nuances van dien, mevrouw Peeters, maar de juiste term is ruimtebeslag. Momenteel zitten we in Vlaanderen met 33 procent ruimtebeslag. Dat is bebouwing plus verharding. Daar gaat het over. Maar het gaat niet over de juiste termen, het gaat over de omslag in het beleid. Het gaat niet over beton, verharding enzovoort, het gaat om de evolutie sinds de jaren 70 van vorige eeuw tot misschien, als er niets gebeurt, 2050. Het gaat over de evolutie die onrustwekkend is. Welke termen we er ook op plakken, het gaat over de evolutie. En misschien moeten we daar dan toch de term 'revolutie' op plakken.

Daarmee wil ik de eigenaars niet ongerust maken, mevrouw Peeters. Misschien is er een echte omslag nodig, willen we die evolutie keren. Minister, u hebt heel veel mensen ongerust gemaakt door te zeggen dat u in 2050 die betonstop regelt. Eigenlijk zegt u daarmee dat u niets gaat doen. Zo komt het over, het kan zo worden geïnterpreteerd, terwijl om dit te voorkomen – dat weet iedereen – er vandaag stappen nodig zijn.

Minister, ik wil u drie uitdagingen formuleren.

De voorzitter: Mevrouw Pira, we gaan wel afronden, hé.

Ingrid Pira (Groen): Ten eerste: formuleer concrete en bindende doelstellingen. Minister, ik heb u dat al ettelijke keren gevraagd. U hebt nog op 16 februari tegen mij gezegd: "Ik ben niet van plan om bindende doelstellingen in het BRV in te schrijven." Mijn vraag is: wilt u bindende doelstellingen inschrijven, ja of neen? Wilt u bijvoorbeeld zeggen dat we tegen 2020 naar dát ruimtebeslag gaan, in 2030 naar dát ruimtebeslag enzovoort? Anders geeft u geen perspectief en geeft u de Vlamingen alle ruimte om wat dan ook te interpreteren, inclusief het feit dat u tot 2050 niets gaat doen.

De voorzitter: Nummer twee?

Ingrid Pira (Groen): Ja, ik heb nog twee doelstellingen.

Mijn eerste vraag was: blijft u bij het feit dat u geen bindende doelstellingen wilt inschrijven in dat langlopende plan?

Ten tweede: schrap de slecht gelegen woonuitbreidingsgebieden. Iedereen weet dat we moeten verkavelen. Er is nog 14.000 hectare woonuitbreidingsgebied. U zegt al lang dat u een lijst gaat maken met slecht gelegen woonuitbreidingsgebieden. U hebt die nog altijd niet laten zien, maar in plaats daarvan hebt u in mei vorig jaar wel een conceptnota gemaakt waarin u het versneld aansnijden van woonuitbreidingsgebied aanbeveelt. Wilt u dat alstublieft intussen stopzetten?

Ten derde: de vele instrumenten die ervoor moeten zorgen dat het de juiste richting uitgaat, zoals de verhandelbare bouwrechten, bestrijding leegstand, de harmonisering van planbaten en planschade, wat heel belangrijk is, beloofde u voor het najaar. Kunt u dat bevestigen?

Deze drie uitdagingen stel ik u, minister Als u daar drie goede antwoorden op geeft, gaan we volledig met u mee. In elk geval ligt de bal in uw kamp. Ofwel komt u de volgende weken met een concreet en geloofwaardig plan, ofwel blijft u bij uw betonstop in 2050.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord. Spreekt u namens CD&V, mijnheer Ceyssens? Ik zag dat u papieren aan het verzamelen was, dus ik denk dat u het woord zult nemen.

Lode Ceyssens (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, in 1997 bij het vastleggen van het RSV, was Vlaanderen ruim 13.500 vierkante kilometer groot. Vandaag is Vlaanderen ongeveer even groot. Ik denk dat Dirk Van Mechelen er ooit eens 8000 hectare bij heeft kunnen doen door Vlaanderen iets beter in kaart te brengen. In 2050 zal Vlaanderen waarschijnlijk nog even groot zijn. Dat betekent dat we met de ruimte die er in Vlaanderen is en die schaars is, zorgvuldig moeten omspringen. Dat besef komt er meer en meer doorheen onze hele maatschappij. Het RSV heeft zijn functie voor een groot stuk vervuld, maar is in het licht van de uitdagingen waarvoor we staan, aan een actualisering en verruiming toe.

Na het verzanden van het besluitvormingsproces met betrekking tot een nieuw strategisch ruimtelijk beleidskader vorige legislatuur, werd in het Vlaams regeerakkoord 2014-2019 opnieuw de ambitie geformuleerd om een nieuw BRV op te maken en goed te keuren. Het is nu voor het eerst dat minister Schauvliege man en paard noemt.

Collega's, 32,7 procent van onze ruimte is ontwikkeld, ingenomen of in beslag genomen – ik wil daar geen semantische discussie over starten.

14 procent van die ruimte is verhard, en dat is heel veel. In 1997, toen het RSV is tot stand gekomen, werd dagelijks 12 hectare ruimte ingenomen; vandaag is dat nog 6 hectare. De countdown is dus al langer ingezet. We moeten ons realiseren dat het laaghangend fruit al is geplukt, en dat het almaar moeilijker wordt om ruimte in te nemen.

Wilfried Vandaele (N-VA): Mijnheer Ceyssens, u zegt opnieuw dat de vorige regering niets heeft ondernomen. Daar komen uw woorden toch op neer. Dat klopt niet, denk ik. De vorige Vlaamse Regering, waar onze partijen deel van uitmaakten, heeft wel degelijk stappen vooruitgezet. Er is toen een groenboek gemaakt. Er is ook een witboek opgestart, geheel volgens planning. U hebt gelijk dat in de laatste rechte lijn – met de verkiezingen in zicht – wellicht andere overwegingen golden en alles wat is verwaterd. Maar de basis is gelegd. De belangrijkste principes die ook vandaag op tafel liggen, zijn toen op papier gezet. U mag het dus niet voorstellen alsof er toen niets is ondernomen. Het is goed dat de lijn wordt doorgetrokken en het participatief proces dat toen is opgestart – en inspraak geven, vergt tijd –, wordt voortgezet door de minister die nu de verantwoordelijkheid draagt.

Lode Ceyskens (CD&V): Vergeef het mij, mijnheer Vandaele, maar in de vorige legislatuur is mijn geduld als jong parlementslid uitermate op de proef gesteld, en dat gold ook voor andere jonge parlementsliden.

Collega's, waarom vinden wij het belangrijk dat we naar een betonstop moeten toewerken, maar vinden wij dat een full stop – wat sommigen hier lijken te prediken – geen optie? Daar zijn twee heel duidelijke redenen voor. De eerste is de rechtszekerheid. Die honderdduizenden kleine eigenaars van een bouwperceel kunnen wij niet zeggen dat hun spaarcenten in rook opgaan. Wij moeten respect opbrengen voor de eigendomsrechten. De tweede betreft de omvang van de uitdaging.

Bruno Tobback (sp.a): Mijnheer Ceyskens, ik sta verwonderd wanneer ik sommigen hun zwart-witopvattingen over eigendomsrecht hoor verwoorden. Ik ben een jurist, en respecteer ten volle het eigendomsrecht. Ik vind dat de overheid het eigendomsrecht moet respecteren. Maar het eigendomsrecht respecteren betekent niet noodzakelijk dat iemand die een stuk grond bezit dat is ingekleurd als bouwgrond, er altijd zeker van kan zijn dat hij of zij ten eeuwigden tijd daarop mag bouwen. Er zijn andere manieren om voor die eigenaar het eigendomsrecht te respecteren en de bestemming van die grond toch verandert. Dat kan met financiële compensaties, overlegcompensaties en verhandelbare bouwrechten. Laat ons evenmin blind zijn voor de realiteit dat de kinderen van die honderdduizenden eigenaars – zo veel zullen het er overigens niet meer zijn – helemaal niet op die bouwgrond willen bouwen en wonen.

In veel gevallen gaat het om niet meer dan om een financieel patrimonium. Wel, er zijn manieren om dat patrimonium te valoriseren zonder dat dit ertoe moet leiden dat daarop een woning wordt gebouwd. Stopt u dus alsjeblieft met het zo voor te stellen dat een wijziging van de bestemming van grond per definitie een verliespost voor de eigenaar van die grond betekent. Er zijn goede manieren om erg correct te zorgen voor compensaties. De vraag is of u die wilt zoeken, dan wel mordicus blijft zeggen dat bouwgrond bouwgrond moet blijven en dat pas over uw lijk daaraan iets zal veranderen. Wat u zegt, mijnheer Ceyskens, steunt op een foute interpretatie van wat eigendomsrechten zijn, en gaat overigens in tegen alles wat in het verleden al is gebeurd in verband met bestemmingswijzigingen van gronden.

Axel Ronse (N-VA): Collega Ceyskens, de voorzitter van dit parlement vroeg net of u namens CD&V ging spreken. Iedereen moest lachen, maar ik heb u horen zeggen dat u niet voor een betonstop bent, tenzij ik u verkeerd heb verstaan en u hebt gezegd voor een betonstop te zijn. Toen u dat zei, was ik even helemaal niet meer mee. In De Morgen staat dat minister Schauvliege een betonstop wil.

Collega's, ik voel een consensus in dit parlement dat er te veel open ruimte wordt aangesneden. Er is een nuance, zoals collega Vandaele zegt. We zijn al zeer lang, sinds minister Muyters, aan het werken om daar een degelijk antwoord op te bieden. Laten we alstublieft het debat op een juiste manier voeren, met de juiste termen, en alle inspanningen die al zijn gebeurd, niet fnuiken.

De voorzitter: Mijnheer Ronse, ik wil dit toch even rechtzetten. Ik heb niet gevraagd of hij wat hij zegt, namens CD&V zegt. Ik heb gevraagd wie spreekt namens CD&V. U moet me dus geen woorden in de mond leggen. Ik wil geen ruzie krijgen met de CD&V-fractie hier. (*Applaus bij CD&V*)

Axel Ronse (N-VA): En ik niet met de voorzitter.

Lode Ceyskens (CD&V): Collega Ronse, ik wil me graag aansluiten bij de woorden van de voorzitter. Ik heb duidelijk gezegd: wij willen geen full stop, omdat

we vandaag de rem niet kunnen opzetten. Collega Tobback, u maakt er natuurlijk in grote mate een zwart-witverhaal van. Natuurlijk moeten we de mogelijkheid van die verhandelbare bouwrechten bestuderen. Natuurlijk zijn er gronden waarvan we moeten zeggen dat die nooit meer kunnen worden aangesneden. We moeten er echter voor zorgen dat we daar de instrumenten voor hebben, en vandaag hebben we die nog niet. We moeten mogelijkheden zoals die van de verhandelbare bouwrechten bekijken en ondersteunen, zodat we tot een ruimtelijk beleid komen, zodat we de juiste middelen op de juiste plaatsen inzetten. Dat is mijn betoog. Nogmaals, daarom kunnen we vandaag die betonstop, of verhardingsstop, zo u wilt, niet onmiddellijk invoeren. We moeten ons ter zake echter een doel stellen en we moeten daar morgen aan beginnen te werken.

Collega's, een andere reden waarom we niet onmiddellijk kunnen stoppen, is de omvang van de uitdaging. Dat is toch wel belangrijk, en daarover moet het debat vandaag vooral gaan: de volgende jaren komen er ongeveer 800.000 Vlamingen bij. Daarvoor zijn er meer woningen nodig in de daartoe bestemde woonzones. Die zullen echter efficiënt moeten worden gebruikt, en dus dringt zich een wijziging van mentaliteit en regelgeving op, een verdergaande mentaliteitswijziging, want die is er vandaag ook al. Ook vandaag zijn er besturen, planologen en architecten die creatief omgaan met ruimte. Mijnheer Tobback, daar hoeven we heus niet alleen naar Leuven voor te gaan. Als u daarover graag eens wilt afspreken met mevrouw Peeters, dan wil ik zelfs een tussengelegen plaats in Meeuwen-Gruitrode aanbieden om zo'n project te komen bekijken.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Mijnheer Ceyssens, ik wil een vraag stellen aan u, niet alleen als vertegenwoordiger van de CD&V-fractie, maar ook als burgemeester. In de voorstellen van de minister wordt natuurlijk nogal wat nadruk gelegd op de lokale autonomie. Vandaag pleiten een aantal academici in De Tijd ervoor om van sommige onderdelen van die lokale autonomie opnieuw gewestelijke bevoegdheid te maken. U zult dat ongetwijfeld ook hebben gelezen. Lijkt u dat een juiste mogelijkheid? Of denkt u dat we alles op het lokale niveau moeten laten, bijvoorbeeld wat de verkavelingsvoorschriften betreft die de minister wil afschaffen? Indien we dat lokaal laten en die lokale autonomie respecteren, wat mijns inziens misschien de voorkeur geniet, denkt u dan niet dat er een opbod zal zijn tussen buurgemeenten of gemeenten in eenzelfde regio wat de verkavelingsvoorschriften betreft?

Lode Ceyssens (CD&V): Beste collega, door het ondersteunen van de ontvoogding heeft mijn fractie altijd gekozen voor de lokale autonomie, en dat verandert nu niet, voor alle duidelijkheid. Ik denk dat het lokale bestuur beter dan wie ook geplaatsd is om antwoorden op maat te geven.

Ik heb daarstraks al op de banken gezegd dat verdichting op verschillende manieren kan. Dat zal in stedelijk gebied misschien eerder in de hoogte zijn, en in een plattelandsgemeente zal dat anders zijn. Ik geloof daar in de kracht van de lokale besturen om mee in te zetten op verdichting.

Wilfried Vandaele (N-VA): De heer Ceyssens heeft het over 800.000 Vlamingen die hij er de komende jaren bij verwacht. We weten dat het beschikbare areaal 'woonzone' – en dan heb ik het nog niet over woonuitbreidingsgebied –, dat het aantal beschikbare kavels ruimschoots volstaat om de uitdaging van de extra instroom van Vlamingen op te vangen. Met de bestaande planologisch bestemde ruimte kunnen we een eind geraken.

Bruno Tobback (sp.a): Ik ben absoluut geen tegenstander van lokale autonomie. De heer Ceyssens kent de situatie van de lokale besturen perfect. Hij weet ook dat een van de redenen voor de ruimtelijke wanorde en de uitbreiding, te pas en te onpas, erin ligt dat lokale besturen hun financiële basis alleen

kunnen verbreden door meer volk aan te trekken. Er wordt verkaveld en gemeentebesturen zijn zo enthousiast om verkavelingen te blijven aansnijden omdat ze meer inwoners willen aantrekken – en als het even kan, meer inwoners met een voldoende hoog inkomen, want die zijn op fiscaal vlak veel interessanter. Dat is een vorm van lokale autonomie die niet heel autonoom meer is, want dan hebben ze eigenlijk maar één mogelijkheid.

Ik en mijn fractie zijn er nogal voor te vinden om de financieringsmethode van lokale besturen daar veel meer van los te koppelen en om te zoeken naar manieren om hen te compenseren voor het feit dat ze open ruimte beschermen. Er moet voor gezorgd worden dat gemeentebesturen inkomsten hebben in functie van de noden en niet alleen in functie van het aantal inwoners dat ze bijkomend kunnen aantrekken. Is men bereid om daar de discussie over te voeren? Het is de enige manier om een einde te maken aan de wedloop naar liefst zo veel mogelijk inwoners en naar liever het industrieterrein hier dan in de gemeente hiernaast. Bent u bereid om deze discussie aan te gaan, want dan kunt u echt autonoom kiezen? Wat gemeentebesturen nu doen, is niet autonoom kiezen. Ze kunnen eigenlijk maar een kant op. Dat hebben ze de afgelopen veertig jaar met veel overtuiging en noodgedwongen ook gedaan. Bent u bereid om te zoeken naar manieren om dat om te keren?

Lode Ceyssens (CD&V): Ik denk dat u hier vooral de opening maakt. Ik hoor u een opening maken om het Gemeentefonds op dat vlak te herbekijken. U zult in mijn fractie een bondgenoot vinden om daar mee over na te denken. (*Opmerkingen van Bruno Tobbacq*)

De voorzitter: Mijnheer Tobbacq, dat is hier de Kamer niet.

Lode Ceyssens (CD&V): U spreekt met een bepaald dedain over lokale bestuurders als u zegt dat hun enige doelstelling is om zo veel mogelijk inwoners te hebben. De moderne lokale bestuurder weet maar al te goed dat ruimteverslindende verkavelingen die dikwijls verafgelegen zijn, ook een extra kost betekenen op vlak van wegenis, openbaar vervoer, nutsvoorzieningen enzovoort. De moderne lokale bestuurders zijn klaar om met die autonomie om te gaan.

Bruno Tobbacq (sp.a): Ik heb het niet alleen over het Gemeentefonds. Ik zou willen dat men bereid is om out of the box te denken in plaats van terug te komen op oude slachtevelden. Ik ben bereid te zoeken naar nieuwe manieren om de lokale financiering los te koppelen van een aantal incentives om uit te breiden, of we dat via het Gemeentefonds of iets anders doen. U haalt een oud strijdpaard van stal. Laat het op zijn stal staan. Laat ons samen zoeken naar nieuwe middelen.

Ik vind dat u 'begrip' en 'dedain' nogal gemakkelijk met elkaar verwart. Dit gaat niet over dedain, maar over iets dat we allemaal weten. Ik heb bewust ook gezegd dat het niet gaat over dit jaar maar over de voorbije veertig jaar. Dat vaststellen heeft niets te maken met dedain. Dat op tafel leggen, heeft niets te maken met kwade wil. Het heeft te maken met de vraag of we de daad bij het woord willen voegen en willen zoeken naar de oorzaken op een objectieve manier en naar de oplossingen op een objectieve manier. Dat is geen kwestie van dedain maar van begrip. Daar omheen fietsen – en daar verdenk ik u van – is eigenlijk een manier om te zeggen dat we het vooral moeten houden zoals het is en nog rap moeten pakken wat we kunnen krijgen. Daarna zullen we wel zien, want we hebben heb nog wat plannen in de kast liggen die we eerst willen uitvoeren.

Zo gaat het niet lukken. Dat zeg ik al van in het begin. Dat is wat ik heel erg voel in de betogen die u en een aantal anderen hier houden. Dat gaat niet. Wat u doet, is gewoon niet fair. Ofwel beginnen we er nu aan, en dan mag alles op tafel komen. Ofwel fietsen we er omheen, zoals u er nu omheen aan het fietsen bent omdat u zegt dat we er niet aan kunnen beginnen omdat er eerst nog een paar dingen

moeten worden gedaan. Zo gaat het gewoon niet lukken, en dan maakt u de mensen wat wijs, eerlijk gezegd.

Lode Ceyssens (CD&V): We moeten hier geen semantische discussie organiseren over dedain. Ik heb van het begin af aan gezegd dat we er nu aan moeten beginnen. Ik heb dat net nog gezegd tegen mevrouw Pira. En nogmaals, wat betreft het openruimtegebied is het mij om het even hoe dat apparaat heet: als de kat maar muizen vangt, het maakt niet uit welke kleur zijn haren hebben. Maar ik wil u er wel aan herinneren dat toenmalig minister-president Kris Peeters in de vorige legislatuur al met het Plattelandsproject een stap in die richting heeft genomen. Laat dergelijke projecten maar komen, wij willen daar heel graag over meedenken.

Wilfried Vandaele (N-VA): Mijnheer Tobback, u had het net over het aantal inwoners. Het is goed om weten dat we moeten beseffen dat het aantal inwoners enkel voor de centrumsteden relevant is voor wat de inkomsten uit het Gemeentefonds betreft. Voor heel wat gemeenten in Vlaanderen is dat niet echt relevant. Voor 268 gemeenten in Vlaanderen heeft dat geen enkele impact. Personenbelasting, dat is natuurlijk iets anders. Dat is een misvatting die soms ook bij bestuurders bestaat.

Bruno Tobback (sp.a): Ik ben blij dat u het opmerkt, want dat is precies wat ik aan de heer Ceyssens wilde zeggen. Dit gaat niet alleen over het Gemeentefonds. Waarom wil een gemeente meer inwoners? Niet per se om van het Gemeentefonds te trekken maar omdat iedere woning die wordt gebouwd onroerende voorheffing opbrengt. Iedere inwoner die je krijgt, is roerende voorheffing. Hoe meer je van allebei hebt, hoe meer je je gemeentelijke inkomsten kunt vergroten.

En ja, mijnheer Ceyssens, daar komen nog kosten bij. Vandaag meer dan vroeger het geval was. Dat is ook de reden waarom het vandaag misschien een beetje trager verloopt. Maar die drivers zitten ongelooflijk erg in onze fiscale wetgeving en in onze gemeentefinanciering. Die beslissen daar niet alleen over, maar die spelen een rol. Als we dat niet willen zien, zullen we het nooit opgelost krijgen. Wie daar niet wil over praten, wil het eigenlijk niet opgelost krijgen. Dat is alles wat ik hierover wilde zeggen.

Ingrid Pira (Groen): Mijnheer Ceyssens, ik wil even terugkomen op wat u en uw minister vandaag en de voorbije dagen al een aantal keren hebben gezegd: 'Laten we er nu aan beginnen.' Ik wil u enkel zeggen dat de communicatie 'Betonstop tegen 2050' helemaal anders overkomt. Dat lijkt een spreidstand. Alle mensen die dat jaartal hebben gehoord, hebben gezegd 'Dan ben ik er niet meer' of 'Dat zal zonder mij zijn' of 'Tegen dan heb ik al achterkleinkinderen', enzovoort. 2050, dat geeft de indruk dat u vandaag niets gaat ondernemen. De heer Ronse, die toch niet tot de oppositie behoort, heeft het ook al herhaaldelijk gevraagd. Wij zeggen allebei: 'Alstublieft, minister, formuleer tussentijdse doelstellingen. Wat doet u tegen 2020? Wat tegen 2030? Wat tegen 2040?' Minister, zolang u niet de moed hebt om dat te doen, is uw discours dat u het vandaag gaat aanpakken ongeloofwaardig.

Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Ceyssens en mijnheer Tobback, dit is een interessant debat over de rol van de gemeenten en een aantal perversiteiten inzake het feit dat men steeds meer inwoners wil aantrekken, en over die link met het gemeentelijke budget. Dat is juist. Daarom, mijnheer Ceyssens, vond ik het zo ontgoochelend dat in heel de communicatie over het zogenaamde nieuwe BRV geen letter verwijst naar het witboek. In dat ontwerp van witboek staat onder meer dat moet worden bekeken hoe stedelijk gebied en buitengebied moeten worden afgebakend, of dat de regiovorming moet worden bekeken om ervoor te zorgen dat bedrijventerreinen, die ook geld opbrengen voor gemeenten, langs grote verkeersassen kunnen komen. Ik heb daar in dit parlement al meermaals met concrete voorbeelden uit de Westhoek een lans voor gebroken.

Mijnheer Ceyssens, u spreekt over dedain. Ik vraag mij echt af of u met dedain naar dat ontwerp van witboek kijkt. Ook de minister had het in de commissie altijd over een 'ambtelijk stuk'. Zij zei: "Het is niet mijn stuk". Ik vond dat heel frappant. Hoe kijkt uw fractie naar dat ontwerp van witboek? Waarom hoor ik vandaag zo weinig over dingen die in dat door de Vlaamse administratie met de grootste zorg en expertise opgemaakte witboek staan?

Lode Ceyssens (CD&V): Als u daarover iets zou willen horen, dan moet ik eerst mijn betoog afmaken, natuurlijk. Zo ver ben ik nog niet geraakt.

Ik heb juist gezegd dat we dat ruimtelijk rendement moeten opdrijven om ervoor te zorgen dat die 800.000 Vlamingen die erbij komen, een woning vinden in de bestemde woonzones, maar dat we die vooral efficiënt moeten gebruiken.

Ik heb al een lans gebroken voor mobiliteit en ruimtelijke ordening. Dan zijn we al op het punt van het wonen op verkeers- of mobiliteitsassen, huidige en toekomstige. We hadden het over openbaar vervoer. In het Masterplan 2020 las ik dat de Universiteit Hasselt 7 hectare bijkomende parkeerplaats nodig heeft voor alle ontwikkelingen die er nog komen. Hoe komt dat? Omdat Spartacus in Limburg nog niet gerealiseerd is. Daar is duidelijk openbaar vervoer nodig, en ook dat is ruimte-inname. Ook daar moeten we duidelijke standpunten innemen. De link tussen mobiliteit en ruimtelijke ordening en de ontwikkeling rond mobiliteitsknopen is duidelijk. We moeten inzetten op hedendaagse en toekomstige mobiliteitsknopen.

Er is de inplanting van hernieuwbare energie en decentrale energieproductie met het oog op de bescherming van ons klimaat. Er is landbouw, er is natuur en er is bos. Toewerken naar een nieuw ruimtelijk evenwicht en een verhoogd ruimtelijk rendement vraagt tijd. Ik roep dan ook iedereen op om de kracht van de voorstellen te onderschrijven en het debat op een constructieve manier aan te gaan.

Er is vandaag een duidelijke en realistische doelstelling geformuleerd. Minister Schauvliege, ik ben ervan overtuigd dat we die via tussentijdse targets kunnen halen. Wij ook kijken uit naar de nieuwe instrumenten die u zult ontwikkelen om de ruimte-inname te vertragen zonder onteigeningsvergoeding of planschade te moeten betalen. Met verhandelbare bouwrechten komen we al een heel eind. Een versoepeling van de bestaande verkavelingsregels is een snelle manier om verdichting en kwalitatief wonen mogelijk te maken.

Bijna twee jaar lang is er intussen gebouwd aan de concrete omzetting van het conceptuele groenboek in een ambitieus witboek.

Wilfried Vandaele (N-VA): Een kanttekening, mijnheer Ceyssens. U zegt dat we de verkavelingsremmen moeten lossen, maar misschien bedoelt u het niet zo. Ook daar speelt rechtszekerheid een rol. Wie een kavel gekocht heeft onder de geldende voorwaarden, heeft waarschijnlijk wel graag dat die voorwaarden blijven bestaan. Dus moet men zeker een draagvlak zoeken. Men kan moeilijk ineens te midden van een verkaveling een appartementsgebouw toestaan met het argument: dat is verdichting en dat is goed. Dan zal men op het eigendomsrecht of het draagvlak stoten. Het is iets complexer dan we op het eerste gezicht vermoeden, denk ik.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik sluit me volledig aan bij de opmerking van de heer Vandaele over de verkavelingsvoorschriften. Ik heb er trouwens daarnet al over gesproken.

Ik wil het met u nog even hebben, mijnheer Ceyssens, over de optie – en ik zal straks mijn vraag stellen want ik ben blij dat u er nog bent, minister, want niemand heeft vragen voor u – van de verhandelbare bouwgronden. Het komt een beetje eigenaardig over natuurlijk: de minister verwijst naar buitenlandse

voorbeelden zoals de Verenigde Staten, maar ik denk dat Vlaanderen en de Verenigde Staten niet te vergelijken zijn. Ik heb net als u waarschijnlijk toch wel wat negatieve ervaring met de Grondenbank inzake landbouwgronden. Hoe ziet u de concrete invulling van die verhandelbare bouwgrond?

Ingrid Pira (Groen): Mijnheer Ceyssens, ik geloofde mijn oren niet, maar u wilt de doelstelling bereiken via tussentijdse targets. Heb ik dat goed gehoord?

Minister, wilt u tussentijdse doelen stellen?

Dat heb ik u al een paar keer gevraagd in de commissie. Vandaag werd het hier ook al een paar keer gevraagd. Minister, wilt u hier eindelijk op antwoorden?

De voorzitter: Ik veronderstel dat de minister meteen zal repliceren, want het is de derde keer dat die vraag wordt gesteld over de tussentijdse doelstellingen.

De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Mijnheer Vandaele, ik heb niet gepleit om in een verkaveling hoogbouw toe te laten. Wij geloven in de kracht van het lokaal bestuur. We kunnen het erover eens zijn dat oude verkavelingen dikwijls een belemmering kunnen zijn voor een verdichting. Ik geef een simpel voorbeeld. De traditionele verkaveling van de jaren 70 en 80: 300 verschillende bouwpercelen, maximum 1 bouwlaag, en misschien, omdat er toch genoeg ruimte was, een maximale afstand tot de grens van 5 meter. Wel, die mensen zitten daar vandaag in een woning met een grote tuin, waar veel mensen zelfs niet meer om vragen. Als ze daar nu misschien een tweewoonst zouden kunnen realiseren, dan moeten ze daarvoor 300 verschillende eigenaars langslopen, en dat gebeurt dus niet. Op die manier kan er met simpele ingrepen, door sommige zaken los te laten, aan verdichting worden gedaan. Daarmee heb ik heel duidelijk niet gezegd om in die verkaveling nu ineens een hoogbouw neer te planten.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): En mijn vraag, mijnheer Ceyssens.

Lode Ceyssens (CD&V): De vraag over de verhandelbare bouwrechten, wel, mocht ik hier vandaag een pasklaar antwoord op hebben hoe het in de praktijk moet worden toegepast, dan had ik hier een witboek BRV liggen. Het principe van de verhandelbare bouwrechten moeten we duidelijk eens bekijken. We moeten dan uitwerken hoe we dat in de praktijk gaan doen.

Ondertussen heb ik de bouwsector horen aangeven dat ze meegaan in het verhaal. Voor de bouwsector is dit ook geen nieuw verhaal meer. Er zijn al heel wat projecten in het stadsgewest Vlaanderen die voldoen aan de criteria van ruimtelijk rendement. Op veel plaatsen in Vlaanderen wordt al creatief, zuinig en energetisch verantwoord ontwikkeld. Verkavelingen zien er tegenwoordig al heel anders uit dan die waarin we wonen, en neen, het gaat niet enkel over hoogbouw. Ook zonder hoogbouw kan er heel creatief, zuinig en kwaliteitsvol worden gebouwd. De kentering is ingezet. We moeten die de komende jaren intens voeden. Hedendaagse en moderne architecten en planologen zullen daar graag aan meewerken.

Minister, we willen u feliciteren. U bent de eerste minister van Ruimtelijke Ordening die een ruimte-innamestop bepleit en nadenkt over de manier waarop we dit doel effectief kunnen bereiken. Uw proefprojecten leverden quick wins en aanbevelingen op voor een verdere uitwerking. Wij geloven in de notie van ruimtelijk rendement en zijn bereid deze maatregelen morgen al te implementeren. Onze professionele lokale bestuurders staan klaar om die visie op het terrein vorm te geven, zonder financiële bestraffing van keuzes die tien jaar geleden zijn genomen, zonder onrealistische wensdromen en zonder dat we het draagvlak bij besturen, bouwsector en heel de bevolking voor een gedegen ruimtelijkeordeningsbeleid

verliezen. We wachten uw witboek BRV af om in 2017 tot een definitief Beleidsplan Ruimte Vlaanderen te komen. Dankzij die aanpak zal Vlaanderen in de komende jaren steeds ruimtelijk duurzamer en aantrekkelijker worden. *(Applaus bij CD&V)*

Axel Ronse (N-VA): Ik heb gewacht tot het einde van uw toespraak, mijnheer Ceyssens, maar ik heb bitter weinig gehoord over het ontwerp-witboek. Ik heb de indruk dat u bewust aan een vorm van geheugenverlies lijdt. U had het over de eerste minister die pleit tegen ruimtelijke inname. Ik zal niet vergeten hoe minister Muyters in 2012 onder meer door u is verketterd toen hij voorstelde om het afgelegen wonen en ruimte-inname te beperken. Ik ga er na uw uiteenzetting van uit dat wat in De Morgen is verschenen, geen exclusieve inkijk is in het witboek BRV, maar een inkijk in een samenvatting van de voorstelling van de transversale beleidsnota twee tot drie maanden geleden. Tot daar het debat voor mij, mijnheer Ceyssens.

Lode Ceyssens (CD&V): Mijnheer Ronse, ik vind het bijzonder jammer dat u dit debat bent begonnen met te zwaaien met dit krantenartikel en dat u op het eind van dit debat nog altijd hetzelfde doet. *(Applaus bij CD&V)*

Axel Ronse (N-VA): U hebt niets meer gezegd dan wat er in de krant staat over het witboek en over waar we naartoe moeten gaan met het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Ik hoop dat het debat in de commissie toch anders zal verlopen.

Lode Ceyssens (CD&V): Ik heb de indruk dat u, door het zwaaien met uw krant, niet hebt gehoord wat ik heb gezegd. Ik heb een aantal heel duidelijke doelstellingen van onze fractie naar voren geschoven. *(Applaus bij CD&V)*

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, aan het begin van dit debat heb ik enkele opmerkingen geformuleerd over het nut van dit debat, maar ik ben toch blij dat het wordt gevoerd. We zijn nu twee uren aan het debatteren en als er één ding blijkt uit dit debat, dan is het wel de tegenstelling binnen deze meerderheid. Die tegenstelling is symptomatisch, de laatste weken wordt er voortdurend ruzie gemaakt tussen de meerderheidspartijen. Leden van de meerderheid vallen voortdurend ministers aan, de heer Ronse valt voortdurend minister Schauvliege aan – ik denk dat hij de heer Vandaele wil voorbijsteken als kwelduivel van minister Schauvliege. Vorige week nog torpedeerde mevrouw Rutten het onderwijsakkoord. Mevrouw Van Volcem valt minister Homans aan en zo gaan we maar door. Voorzitter, ofwel worden de voorstellen van de minister gedragen door de volledige meerderheid, ofwel niet. Ik zou dat nu graag van de meerderheidspartijen willen weten.

Wilfried Vandaele (N-VA): Mijnheer Sintobin, u neemt uw wensen misschien voor werkelijkheid. Het is niet omdat er wordt gedebatteerd in een parlement – dat is toch de bedoeling van een parlement – dat dit betekent dat de meerderheid op dat thema helemaal uit elkaar is gespeeld. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin)*

De voorzitter: Mijnheer Sintobin, als u dan een antwoord krijgt, wilt u dan ook alstublieft luisteren?

Wilfried Vandaele (N-VA): De heer Ronse heeft ook al gezegd dat de meerderheidspartijen eenzelfde doel hebben en dat doel staat ook in het regeerakkoord, mijnheer Sintobin. We willen de open ruimte maximaal vrijwaren, en dat is een voortzetting van het beleid. In 2012 zei minister Muyters al dat we moeten evolueren naar een nul-inname van extra open ruimte. Vandaag zegt minister Schauvliege eigenlijk hetzelfde. Het is niet omdat we hier vandaag een open debat voeren, dat we op dit punt een ander doel voor ogen hebben.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Iedereen is het erover eens dat de open ruimte in Vlaanderen schaars is en dat Vlaanderen dichtgebouwd is. Daarnaast zijn er tal

van uitdagingen op het vlak van klimaat en mobiliteit. Vandaar dat in het verleden beslist is om het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen uit 1997 te herzien of een nieuw plan op te maken. In 2009 is beslist een nieuw plan te maken, het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Dat resulteerde in 2012 onder toenmalig minister Muyters in een groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Dat groenboek bevatte een tiental sleutelkwesties en uitdagingen waar het beleid samen met de bevolking en alle participanten over zou moeten praten: wat is de toekomstvisie, waar willen we naartoe?

Aan het begin van deze legislatuur zijn we begonnen met het werken aan een witboek. Toen ik zondag door de journalist van De Morgen werd gebeld om een uiteenzetting te geven over dat witboek, was ik in eerste instantie heel blij dat het er eindelijk was. Helaas bleek nadien dat er geen witboek was. De voorzitter van het parlement heeft het opgevraagd, maar een tekst is er niet.

Ik denk dat dit aanleiding geeft tot de discussie die we hier voeren. Ik ben ook wel blij dat een en ander groeit. Bij het begin van dit debat heb ik gezegd dat ongenueanceerde uitspraken of sloganeske uitlatingen in een krant geen tekst zijn, geen toekomstvisie op basis waarvan wij tot een concreet beleid kunnen komen.

Collega Ceyssens, u hebt de minister gefeliciteerd. Zo ver wil ik niet gaan – zonder dat wij ruziemaken, mijnheer Sintobin –, maar ik wil haar eerder een vraag stellen. We hebben van de administratie de werktekst van het witboek die dateert van november 2015. Die zou resulteren in een witboek na een heel participatief traject. Dat traject is volgens mij in maart beëindigd. Minister, hebt u een nieuwe werktekst voor dat witboek gekregen? Wanneer krijgen wij dat witboek in de commissie zodat we een grondig debat kunnen voeren? Dat is wat we moeten doen.

We moeten die uitlatingen van 'betonstop' niet hebben. Een betonstop? Waar? In een woonzone? Alleen buiten een woonzone? Er is al een debat gevoerd en ik zal het niet opnieuw openen. Iedereen weet dat de ruimte schaars is. Iedereen weet ook dat we moeten stoppen met open ruimte aan te snijden. We moeten wel een antwoord bieden op de problemen van morgen, op de demografische groei, op de lange wachtlijsten voor huurwoningen, op de 93.000 extra woonkavels die in het regeerakkoord staan. Dat kan door inbreidingsprojecten, dat kan door verwevingen, dat kan door verdichtingen, dat kan door verhandelbare bouwrechten, dat kan door tal van instrumenten die in het Instrumentendecreet – minister, u hebt al een paar keer gezegd dat u ermee bezig bent – die mogelijkheid zouden moeten geven.

Als iedereen in het Vlaams Parlement, kamerbreed, oproept om te komen tot finale oplossingen, dan heb ik eigenlijk maar één vraag: geef ons zo snel mogelijk die teksten, laat ons het debat aangaan en laat ons dan tot concrete verbetervoorstellen komen om te voorkomen dat er straks nog meer ruimte wordt aangesneden.

U hoort mij hier niet zeggen dat straks niemand meer een privétuin mag hebben met een zwembad of een trampoline. U hoort mij dat absoluut niet zeggen. U hoort mij ook niet zeggen dat er geen villa's meer mogen zijn. Maar als men natuurlijk met slogans naar een krant stapt, krijgt men een fout en vertekend beeld.

Ik ben ervan overtuigd dat we in de meerderheid allemaal achter de teksten van het witboek zullen kunnen staan, zodra we die hebben. We konden ons al vinden in de grote principes van de ontwerp teksten van de administratie. Over de gebiedsgerichte werking hebben we vandaag nauwelijks iets gehoord. Opnieuw, minister, vraag ik u om er eindelijk snel werk van te maken. Zorg dat we het witboek zo snel mogelijk hebben zodat u zich aan uw timing kunt houden. Door wat er gebeurd is – en daar maak ik mij zorgen om –, door wat er maandag in de kranten verscheen, denken mensen dat hun bouwkegel niets meer waard is, dat ze niets meer mogen bouwen. Dat is wat we creëren: onzekerheid, rechtsonzekerheid en

rechtsonduidelijkheid. Dat wil ik absoluut niet. Daar moeten we tegen zijn. We moeten duidelijkheid scheppen en dat kan alleen maar, minister, als u ons zo snel mogelijk de teksten bezorgt en het debat met ons in de commissie aangaat. Dan kunnen we tot een conclusie komen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, u zult begrijpen dat ik mijn 6 minuten spreektijd niet zal opgebruiken omdat ik tijdens het debat al een paar keer onze visie heb gegeven.

Als ik een paar besluiten mag trekken uit dit debat, dan is het dat iedereen het eens is met het feit dat de ruimte-inname een probleem is en dat er oplossingen moeten komen.

Het debat ging voornamelijk over de timing: 2050, 2040. Een non-debat zou ik zeggen.

Het debat ging een kwartier lang of zelfs langer over de term 'betonstop'. Wat is de invulling van dat begrip? Afhankelijk van de fractie werd daaraan een andere invulling gegeven.

Er werd ook discussie gevoerd over wat nu precies eigendomsrecht is. Mijnheer Tobback, ik ben geen jurist, maar ook daarover leven er bij de verschillende fracties andere opvattingen.

Minister, ik heb de indruk dat een aantal meerderheidspartijen – althans toch twee – forse kritiek hebben op de manier waarop u dit hebt gecommuniceerd en op de manier waarop u omgaat met dit dossier, over het feit of er nu wel of niet documenten zijn en of u nu wel of niet naar De Morgen bent gestapt. Mijnheer Ronse, ik denk dat de krant De Morgen bijzonder blij zal zijn met de publiciteit die u haar vandaag hebt gegeven. U zwaait namelijk al twee uur lang met die krant. Daarin heeft de heer Ceyssens gelijk. Ook mevrouw Peeters heeft op dat vlak een duit in het zakje gedaan.

Minister, ik heb het daarnet al gezegd: ik ben blij dat u er nog bent. Ik zie u niet vanop mijn plaats. Ik dacht dat u er niet meer was omdat het debat een beetje verzandde in een discussie over al dan niet betonstop, al dan niet 2050 enzovoort. Ik zei het daarnet al.

Minister, ik wil u persoonlijk een aantal gerichte vragen stellen. U hebt vijf grote voorstellen laten verschijnen in De Morgen. Ik wil daarover in de mate van het mogelijke een concrete invulling krijgen. Bijvoorbeeld: hoe past de betonstop in de problematiek van de woonuitbreidingsgebieden en van het voornemen van deze Vlaamse Regering om tegen 2020 bijna 100.000 extra woningen te realiseren? Ik heb de heer Vandaele horen zeggen dat dat absoluut geen probleem kan zijn, ook in verband met de bevolkingsgroei. Wat is uw antwoord als bevoegd minister?

Weg met de villa! Dat heeft niets te maken met Villa Politica. Onze fractie is het ermee eens de oude verkavelingsvoorschriften af te schaffen. Dat vereist niet alleen een cultuuromslag bij de burgers, maar evenzeer bij de steden en gemeenten. We hebben dat daarnet al gezegd. Wat doen we? Laten we alles bij de lokale autonomie of trekken we een aantal bevoegdheden terug naar het gewestelijke niveau? Ik denk dat de heer Tobback een interessant debat is aangegaan. Dat zal echter op een andere plaats en een ander moment moeten worden gevoerd. Minister, wat is daarop uw reactie? Hoe wilt u verhinderen dat er een opbod komt? De heer Tobback heeft het al gezegd. De waarheid mag gezegd. Steden en gemeenten zijn voor een groot deel afhankelijk van het aantal

inwoners, via de personenbelasting en roerende voorheffing. Ik zie dat in mijn eigen stad. Men probeert zo veel mogelijk nieuwe inwoners aan te trekken.

Wij kunnen de groennorm volledig onderschrijven. Ik heb speciaal om die reden deze outfit aangetrokken. Het vergt natuurlijk een inspanning, zowel van de burgers als van de lokale besturen. Hoe denkt u dat te zullen aanpakken? Ik wil erop wijzen dat een aantal steden en gemeenten nu al een groennorm hanteren bij verkavelingen.

In verband met het omruilen van bouwgronden verwijst u naar de Verenigde Staten. Ik heb het daarnet al aan de heer Ceyssens gevraagd, maar ik zou het graag van u horen. Ik denk dat de vergelijking met de Verenigde Staten niet echt opgaat. De ervaring met de Grondenbank in de landbouwsector heeft een heel negatieve bijklank. Hoe denkt u die omruiling van bouwgronden te realiseren? Ik denk dat er onrust is bij de inwoners van Vlaanderen.

Minister, in de commissie hebt u al verschillende keren verwezen naar het Instrumentendecreet. Wat is de stand van zaken daarvan?

Minder pseudowoorden: ik hoop dat niemand zich daardoor aangesproken voelt. Ik ben bijzonder blij dat er consensus is over de bevoorrechte plaats van beroepslandbouw in agrarisch gebied.

Ook hier is de vraag hoe u één en ander concreet zal realiseren. Welke flankerende instrumenten wilt u hiervoor inzetten? Wat bedoelt u met mogelijke financiële steun en welke voorstellen ter zake kunt u nu al toelichten inzake de Pachtwet? Dat zijn stuk voor stuk waardevolle instrumenten, maar er is weinig concrete invulling. Ik hoop dat we het debat in de commissie binnenkort kunnen voortzetten op basis van teksten en documenten.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, in het krantenartikel is er sprake van 'pseudoboeren'. U zegt dat mensen vandaag boerderijen opkopen om er paarden op te houden. Via het decreet Ruimtelijke Ordening bestaat er zoiets als zonevreemde rechten. Bent u dan van plan om heel dat hoofdstuk te schrappen? Ik hoop van niet.

Wilfried Vandaele (N-VA): Mijnheer Sintobin, u twijfelt blijkbaar aan mijn woorden, als ik zeg dat er voldoende bouwgronden zijn. Ik noemde het getal 40.000 hectaren. Dat zijn 400.000 kavels die vandaag in woonzones bestemd zijn en planologisch voorhanden zijn. Daar zullen wel kavels bij zijn die niet onmiddellijk kunnen worden geactiveerd, maar iedereen is het erover eens dat de voorraad voldoende groot is. We hoeven geen open ruimte meer aan te snijden en zelfs geen woonuitbreidingsgebied, zeker niet als dat slecht gelegen is.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Collega Vandaele, ik zou niet durven twijfelen aan uw woorden, maar ik verneem het graag van de minister. Deze namiddag is toch duidelijk gebleken dat uw partij niet altijd op dezelfde golflengte zit als de minister.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, deze namiddag heb ik vaak gehoord: we zijn het eens met de principes. Dat 'business as usual' geen optie is, daarover zijn we het allemaal eens. Het tempo waarop in het verleden, maar ook vandaag nog, de open ruimte wordt aangesneden in Vlaanderen kunnen we niet volhouden. Als we dat aan dit tempo voortdoen, zal Vlaanderen in de toekomst onleefbaar zijn en zullen we onvoldoende gewapend zijn tegen de klimaatverandering.

Dit principe staat verankerd in het regeerakkoord. Dit principe staat uitvoerig in mijn beleidsbrief, samen met een aantal instrumenten en een aantal decreet-wijzigingen die wij ook naar aanleiding daarvan willen doorvoeren. Dit principe staat ook in de transversale beleidsnota die in maart 2016 is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Ik citeer letterlijk wat de Vlaamse Regering in maart 2016 heeft goedgekeurd: "Het netto ruimtebeslag neemt in 2050 niet meer toe."

Daarbij komt nog dat dit thema één van de hot items was op de klimaattop van 19 april. Veel collega's waren daar aanwezig en hebben dat zelf kunnen horen. Aan het einde van de klimaattop heeft de minister-president zelf heel uitdrukkelijk verklaard dat één van de belangrijkste conclusies van de klimaatop was dat de sleutel ook bij de ruimtelijke ordening ligt.

En, minister-president, ik ben blij dat u hier bent. Ik herinner mij ook nog zeer goed dat u op 19 april op Radio 1 een interview gaf dat integraal gewijd was aan de ruimtelijke ordening en het feit dat we dat ruimtebeslag een halt moeten toeroepen.

Er is echter niet alleen de beslissing van maart 2016, er is niet alleen deze meerderheid die met dat principe akkoord is gegaan, dat is hier al een aantal keren gezegd. Het feit dat we op het vlak van ruimtelijke ordening op lange termijn moeten kijken, dus tegen de Horizon 2050, is ook in de vorige legislatuur goedgekeurd, collega Tobback. Toen is het groenboek Ruimte Vlaanderen op voorstel van mijn toenmalige collega Muyters goedgekeurd, en daarin staat ook heel uitdrukkelijk die Horizon 2050.

We hebben allemaal vastgesteld dat het groenboek op het einde van de vorige legislatuur wat is vastgelopen. Eén van de redenen daarvoor was dat het eigenlijk nogal theoretisch was. Het was nogal academisch voorbereid en er werd opgemerkt dat het heel moeilijk uitvoerbaar was in de praktijk en op heel wat reactie botste. Daarom is de aanpak nu anders, en zijn we bij de aanvang van deze legislatuur vertrokken vanuit een participatief project. We groeien dus met een project met heel veel overleg naar een witboek Ruimte Vlaanderen.

Daarom hebben we in 2015 de start gegeven om per provincie met twee regio's – en inderdaad collega Ronse, in West-Vlaanderen zijn het er meer, waarvoor dank – aan de slag te gaan om na te gaan hoe we die academische, theoretische principes uit het groenboek, die goed zijn, in de praktijk kunnen omzetten. Op basis van onder andere die praktijktoets en van de reacties, heeft het departement Ruimte inderdaad een sneuveltekst opgesteld die in november 2015 klaar was. Die tekst hebben we ook al in grote lijnen besproken in de commissie en we hebben hem in een ruim traject gestopt. We hebben al vaak van gedachten gewisseld over de principes die erin stonden. De tekst is ambtelijk besproken, hij is ook besproken met alle besturen en stakeholders. Alle reacties en consultaties hebben ertoe geleid dat het project dat het departement Ruimte heeft opgemaakt, moet worden herwerkt. Daaraan leggen we nu de laatste hand. Er is op dit moment dus nog geen tekst. Ik heb daarnet formeel gezegd, en ik wil het nogmaals herhalen, dat op geen enkel moment een tekst is meegedeeld aan een journalist of overhandigd aan een krant. Ik wil dat hier nogmaals heel uitdrukkelijk herhalen.

Sommigen maken er een karikatuur van, maar uiteraard betekent de Horizon 2050 niet dat we pas in 2049 zullen starten om er iets aan te doen. Ik heb het daarnet ook al vanop mijn plaats gezegd. Ik denk dat sommigen een beetje geïnspireerd zijn door het filmpje van De Ideale Wereld, maar dat is absoluut niet het geval. Natuurlijk hebben we nu al een aantal beslissingen genomen en is het ook de bedoeling dat, zodra we het witboek hebben, ook al een aantal instrumenten hebben om al heel concreet aan de slag te gaan. We zullen dat stap voor stap doen, en ook daar is de meerderheid het mee eens. Ik ben niet voor een revolutie, want daarmee jaag de mensen tegen je in het harnas, dan gaan de hakken in het

zand en kan niets worden gerealiseerd. We zullen stap voor stap vorderen, met een doordachte evolutie, maar met de Horizon 2050 goed voor ogen. We zullen er ook voor zorgen dat we dit alles goed opvolgen.

Vanmiddag zijn een aantal vragen over de opvolging gesteld, zoals de vraag of we tussentijdse doelstellingen zullen invoeren. Collega Pira, we hebben inderdaad een eerste gedachtewisseling gehad. Ondertussen zijn ook alle reacties op dat eerste ontwerp aangekomen, en daaruit blijkt dat er effectief heel veel vraag is naar tussentijdse doelstellingen, in de aanloop van de Horizon 2050. In het kader van het witboek – we zijn dat op dit moment aan het uitschrijven – zullen wij op basis van de vele insteken en vragen voorstellen formuleren om die doelstellingen ook tussentijds vast te leggen.

Wat ook cruciaal is, is dat we het goed opvolgen en monitoren. Dat is waar het vandaag vaak aan ontbreekt. Er is niet alleen een ruimtelijke bestemming, je moet ook goed kijken of die ruimtelijke bestemming daar in de praktijk ook effectief voor gebruikt wordt of al uitgevoerd is. Het moet de ambitie zijn om in de toekomst alles veel beter te monitoren, ook het effectieve gebruik van een bestemming, want daar kan dus een verschil op zitten. Ook daar zullen we heel hard aan moeten werken.

Ik heb al gezegd dat we nu al een aantal beslissingen aan het nemen zijn. Ik wil nog eens verwijzen naar de conceptnota woonuitbreidingsgebieden. Wij hebben er als Vlaamse Regering voor gekozen om een lijst op te maken van woonuitbreidingsgebieden die niet goed gelegen zijn, die veraf gelegen zijn, en die te schrappen. We hebben ook al de groennorm in die conceptnota opgenomen. Daarin staat dat als je bepaalde ontwikkelingen toelaat, je ook een verplichting oplegt om tegelijkertijd te investeren in een kwalitatieve omgeving en natuur in die omgeving. En natuurlijk zijn er ook de ruimtelijke uitvoeringsplannen die op dit moment aan een hoog tempo door de Vlaamse Regering worden goedgekeurd en waarin ook telkens die principes worden toegepast.

Maar het is natuurlijk niet alleen wat we al hebben beslist en wat al in de pijplijn zit. Het is ook zo – en dat is hier al een paar keer gezegd en staat ook uitdrukkelijk in de beleidsbrief – dat het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen gepaard zal moeten gaan met een aantal instrumenten. We gaan dus ook de Codex Ruimtelijke Ordening op een aantal vlakken aanpassen. Er zijn bijvoorbeeld de verkavelingsvoorschriften, waar we een aantal remmende voorschriften zien, die je nu verhinderen om vernieuwende projecten rond cohousing te doen. Je zit vast omdat het gewoon niet kan, omdat die verkavelingsvoorschriften niet meer aangepast zijn aan nieuwe woonvormen. We moeten daar iets aan doen. Dat staat ook in de beleidsbrief. Dat zal ook in dat decreet worden uitgewerkt.

Het gaat ook over het Instrumentendecreet, dat we volop aan het voorbereiden zijn. Er loopt een onderzoek over die verhandelbare bouwrechten. Het klopt dat je een systeem zoals het in de VS bestaat, niet zomaar kunt toepassen in het dichtbevolkte Vlaanderen met zijn schaarse ruimte, maar er zijn een aantal principes die we zeker kunnen meenemen. Dat onderzoek loopt volop.

Collega's, we hebben een gezamenlijke ambitie om het tij te keren. Dat is heel belangrijk. We hebben ook een doelstelling, die hier vandaag niet gecontesteerd is, namelijk het feit dat we geen extra open ruimte meer willen aansnijden in 2050. Sommigen vinden dat heel veraf, maar we moeten goed voor ogen houden dat het in principe maar over één generatie gaat. Dan is het heel belangrijk om dat stap voor stap en weloverwogen te doen. We gaan in deze legislatuur al werk maken van de concrete uitvoering daarvan, ook van de instrumenten.

Ik ben heel blij dat er een ruime consensus is over deze ambitie. Ik ben er ook van overtuigd dat we op die manier kunnen werken aan het draagvlak. Op basis van

alle opmerkingen, insteken en participatietrajecten die we hebben doorlopen, zal ik voor het zomerreces met een voorstel van witboek naar de Vlaamse Regering gaan, zodat op dat moment alle principes en de verdere uitrol bekend zullen zijn.

Ik ben blij dat we vandaag toch vaak hebben gehoord dat we het eens zijn over de principes. 'Business as usual' is geen optie. Ik denk dat het goed was dat we vandaag hier in het Vlaams Parlement het debat hebben kunnen voeren. Ik ga mij wijselijk niet mengen in de beslissing van het Vlaams Parlement om al of niet een actualiteitsdebat te houden, maar ik vind in ieder geval dat wij deze namiddag toch een zinvol debat hebben gehad, waar een aantal grote principes duidelijk zijn uitgetekend, waarvoor ik u graag wil danken. (*Applaus bij de meerderheid*)

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik heb een bijkomende vraag. De werktekst van het ontwerp witboek dateert van november 2015 en is in consultatieronde gegaan bij de lokale en de provinciale besturen. Ik had begrepen dat in februari zowel de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO) als de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) daaromtrent een advies heeft gegeven. We zijn nu mei. Ik denk dat er intussen minstens een ontwerp witboek van de administratie moet zijn. U zegt dat u het ons voor het zomerreces gaat overhandigen, maar ik dacht dat we bij de regeling van de werkzaamheden in de commissie hadden afgesproken dat we daar op 21 juni een inhoudelijk debat over zouden hebben. Dan lijkt het me aangewezen dat we dan het ontwerp witboek zoals de administratie dat tot op heden heeft opgesteld, zouden mogen ontvangen.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Peeters, er zijn werkteksten die op dit moment nog volop gefinaliseerd worden. Ik kan proberen om zo snel mogelijk naar de Vlaamse Regering te gaan. Ik had begrepen dat het debat dat gepland is in de commissie Ruimtelijke Ordening over de tekst van november zou gaan, maar als de tekst er is, is het voor mij geen probleem om de discussie daarover te voeren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Wenst iemand tot besluit van dit actualiteitsdebat een motie of een motie van wantrouwen in te dienen?

Bruno Tobback (sp.a): Voorzitter, het zal een zeer korte motie zijn. Ik wil de hand blijven uitsteken. Wij zijn bereid om samen met de meerderheid gewoon een motie te maken waarin staat: 'Doe het'. Daarom doe ik nu een oproep, kwestie van een openingsvoorstel te doen. Collega's van de meerderheid, als u gezamenlijk akkoord gaat met een tekst waarin staat 'Joke, doe het', dan zijn wij bereid mee te tekenen.

De voorzitter: Sp.a dus samen met Groen?

– *Sp.a en Groen kondigen aan een motie te zullen indienen.*

De motie moet uiterlijk om 17 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover straks uitspreken.

Het debat is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.25 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.40 uur*

ACTUELE VRAAG van Katia Segers aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de openbaarheid van bestuur van het VRT-management

ACTUELE VRAAG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de lonen van het topmanagement van de VRT en de toepassing van het decreet Deugdelijk Bestuur

De voorzitter: Minister Gatz is verontschuldigd. Het antwoord wordt gegeven door minister-president Bourgeois.

Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Voorzitter, minister-president, collega's, sedert enkele jaren woedt er in Vlaanderen terecht een maatschappelijk debat over de toplonen van managers in bedrijven, ook in openbare bedrijven. Sindsdien is een kader tot stand gekomen waardoor die toplonen aan een limiet zijn onderworpen. Over die toplonen moet ook transparant worden gecommuniceerd. Van bij het begin werd de VRT in het vizier genomen. De VRT heeft tot vandaag als enig publiek bedrijf geweigerd om die toplonen bekend te maken. De VRT heeft dat ook niet gedaan toen Knack en een geïnteresseerde kijker die informatie hebben opgevraagd. Die kijker is naar de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur gestapt, maar hij heeft er nul op het rekest gekregen. Die instantie heeft de argumentatie van de VRT gewoon overgenomen.

Op 2 mei heeft de Raad van State dat oordeel van die beroepsinstantie overruled. In een arrest van 24 bladzijden staat straffe taal. De Raad van State stelt zelfs dat in dat oordeel het algemeen belang dat is verbonden aan de openbaarheid van bestuur, niet in rekening is gebracht. Ik denk dat deze zaak belangrijk is. Vlaanderen voert de openbaarheid van bestuur hoog in het vaandel. Minister-president, hoe beoordeelt u dat arrest van de Raad van State? Bent u bereid om verdere stappen te ondernemen inzake de openbaarheid van bestuur?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister-president, collega's, vorige week is in de commissie Cultuur al over dit onderwerp gesproken. Dit dossier gaat over een zaak die dateert van vóór het Deugdelijkbestuurdecreet is goedgekeurd. Ik wil een ander probleem aankaarten: dat van het decreet zelf. Vreemd genoeg heeft de VRT niet gewacht om de reactie van de beroepsinstantie af te wachten en heeft de omroep de toplonen van de directieleden bekendgemaakt. Paul Lembrechts heeft zijn loon bekendgemaakt, wat moedig is. In zijn geval is de minister-presidentnorm gevolgd. Merkwaardig: men heeft de totale jaarlijkse brutobezoldiging van het directiecollege, exclusief de ceo, bekendgemaakt: 898.415 euro. Toch wat flauw dat men de bedragen niet per persoon meedeelt – maar dat geheel terzijde.

Ik wil de zaak toetsen aan het decreet Deugdelijk Bestuur. Ik citeer even artikel 25: Het bedrag van de jaarlijkse bezoldiging, opgesplitst in vast en variabel gedeelte, de eventuele vertrekpremies, (...) worden openbaar gemaakt door publicatie in het jaarverslag van de betrokken entiteit. Het jaarverslag, vermeld in het eerste lid, wordt bekendgemaakt op de website van de entiteit." Ik verwijs naar de Handelingen van 6 november 2013. Mijn vraag is eenvoudig: waarom voert de VRT dat decreet niet uit?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, ik begin met de vraag van de heer Caron. Het is niet zo dat het decreet – en ik ken het, want ik heb het ingevoerd – oplegt om alle lonen van de topmanagers bekend te maken.

Voorzitter, mijnheer Caron, ik zal beginnen met uw vraag. Ik ken het decreet Deugdelijk Bestuur, want ik heb het ingevoerd. Ik heb de minister-presidentnorm ingevoerd. Het is niet zo dat het decreet oplegt om alle lonen van de topmanagers bekend te maken. Het decreet bepaalt dat de vergoeding van de leden van de raad van bestuur en het loon van de gedelegeerd bestuurder moeten worden bekendgemaakt – en dan moet je trouwens nog het decreet en de memorie samen gaan lezen. Op zich staat dat niet met zoveel woorden in het decreet. Dat men alle lonen van alle topmanagers individueel moet bekendmaken, staat daar niet in, laat staan dat zou worden gevraagd om alle lonen bekend te maken van de mensen in het organogram dat de VRT op haar website publiceert.

De VRT heeft zich gedragen naar het decreet. Ze heeft de vergoedingen van de leden van de raad van bestuur bekendgemaakt. Ze heeft ook het loon van de topmanagers bekendgemaakt. Ze heeft dan overeenkomstig artikel 96 van het Wetboek van vennootschappen, dat een regel is voor beursgenoteerde vennootschappen, de totaliteit van de vergoedingen van het directiecomité bekendgemaakt. Ik ga daar nu geen commentaar op geven, omdat die zaak 'sub judice' is. Die zaak is terug naar de beroepsinstantie waarnaar mevrouw Segers heeft verwezen. De Raad van State heeft vernietigd, en dus nu heeft de beroepsinstantie vanaf de betekening van de uitspraak dertig dagen de tijd om een standpunt in te nemen.

Mevrouw Segers, ik kom tot het decreet Openbaarheid van bestuur waarover u het hebt. Daarover heeft de Raad van State gezegd dat er twee zaken in het geding zijn. Er is enerzijds de openbaarheid van bestuur versus het recht op privacy. Er is anderzijds de openbaarheid van bestuur versus de concurrentiepositie, de economische, commerciële positie in het concurrentiële landschap waarin men zich bevindt. Wat het eerste betreft, werd gezegd dat het gaat over twee grondrechten. De Raad van State heeft gezegd dat het niet volstaat om te zeggen dat loon tot de privacy behoort, wat ook zo is: men moet concreet zeggen waarom in dit geval de privacy van de betrokkenen zou zijn geschonden door de bekendmaking. De Raad van State zegt dat dit niet voldoende werd gemotiveerd, gezien het feit dat de uitzonderingsregel van de privacy een absolute uitzonderingsgrond is.

Bij de tweede uitzonderingsgrond botst het recht op openbaarheid met de commerciële belangen, de vertrouwelijkheid, de concurrentiepositie. Dat is een relatieve uitzonderingsgrond. Ook die kan worden ingeroepen. Wat dat betreft, heeft de beroepsinstantie gezegd dat de VRT zich in een concurrentiële sfeer bevindt, en dus mag beslissen om die lonen niet bekend te maken. Ook daarvan heeft de Raad van State gezegd dat dit geen afdoende motivering is van de beroepsinstantie. Men moet het recht op openbaarheid afwegen tegen de concurrentiële sfeer. Net zoals bij de privacy moet je dus eigenlijk ook weer zeggen waarom dit de concurrentiepositie zou benadelen.

Het is dus heel duidelijk: het arrest van de Raad van State heeft de beslissing van de beroepsinstantie vernietigd wegens gebrek aan materiële motivering, en dat twee keer: de eerste keer ten opzichte van het recht op privacy, de tweede keer ten opzichte van de concurrentiepositie. We moeten die uitspraak afwachten. Ik ga daar nu geen uitspraken over doen. Ik sta open voor debat daarna. Nu kan dat niet. Het zou niet kies zijn om daar nu uitspraken over te doen.

Ik wil wel zeggen dat artikel 96 van het Wetboek van vennootschappen zelfs voor beursgenoteerde vennootschappen bepaalt dat de individuele lonen van de directies niet worden bekendgemaakt. Dat van de topman of -vrouw wel, maar niet dat van de directie. Dat wordt altijd in zijn geheel gepubliceerd. Ik wil dat bekijken. We moeten zien of er ter zake nood is aan verandering. In elk geval zal het recht op privacy, dat volgens de Raad van State een absolute uitzonderingsgrond is, altijd moeten meespelen. We moeten ook bekijken of er andere elementen zijn om eventueel verdere stappen qua transparantie te zetten. Mijnheer

Caron, ik weet dat bijvoorbeeld de BBC wel een aantal toplonen publiceert, weliswaar alleen boven de 150.000 pond per jaar, en een pond is momenteel 1,30 euro waard. De hoge lonen worden dus wel bekendgemaakt. Ik sta dus open voor debat, maar je zult altijd rekening moeten houden met het recht op privacy, waarvan de Raad van State zegt dat het een absolute uitzonderingsgrond is.

Katia Segers (sp.a): De beroepsinstantie heeft nu dertig dagen de tijd om op nieuw een oordeel te vellen. De VRT heeft daar niet op gewacht en heeft deze week geageerd. We waren kamerbreed van oordeel dat dit niet ver genoeg gaat. De VRT moet een koploper zijn op het vlak van kwaliteit maar ook op het vlak van transparantie. Ze hadden veel verder kunnen gaan. Ze moeten het voorbeeld geven.

Mijn vraag ging over de beroepsinstantie. Die speelt een fundamentele rol wanneer het gaat over het garanderen van openbaarheid van bestuur. Het arrest van de Raad van State is niet mis te verstaan. De 24 pagina's zijn duidelijk. Professor Voorhoof van Gent heeft er ook een artikel over gemaakt. Er is een probleem met de beroepsinstantie. Bent u bereid om de werking, de samenstelling en de procedure van de beroepsinstantie te herbekijken zodat Vlaanderen het beter kan doen op het vlak van openbaarheid van bestuur dan vandaag het geval is?

Bart Caron (Groen): Minister-president, ik verwijs naar de schriftelijke vraag uit 2012 tijdens de voorbereiding van het decreet. Er was toen een conceptnota. Op de vraag of er een overzicht van salarissen van topambtenaren bij agent-schappen kon zijn, antwoordde u: "Ik kan momenteel geen overzicht geven (...) waarin de Vlaamse overheid voor 50 procent of meer zeggenschap heeft, maar na decretale verankering van de principes uit de conceptnota inzake deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector zal dit wel mogelijk worden."

Ik vind het een principiële kwestie, mede gebaseerd op deze zinsnede. Hoe u dat decreet leest, maakt me op zich niets uit. Een instelling waar we voor 100 procent aandeelhouder van zijn, moet transparantie geven. De BBC heeft een website waar de toplonen op naam, en niet alleen op functie, toegankelijk zijn. Kent u een omroep die in een meer concurrentiële omgeving werkt dan de BBC? Ik niet!

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik ga ervan uit dat de openbare omroep niets te verbergen heeft, maar af en toe reageert men een beetje krampachtig. Dat is niet alleen zo in de lonendiscussie. We hebben het ook al op andere punten gezien. Dat geeft misschien de indruk dat men wel iets te verbergen heeft. Ik vind dat jammer. Het is niet goed voor het vertrouwen in het huis.

De letter van de wet interesseert me in dezen minder. Of het nu wel of niet moet volgens openbaarheid van bestuur, vind ik niet zo belangrijk. Ik sluit me op dat vlak aan bij de heer Caron. Een organisatie waarin de overheid voor 100 procent aandeelhouder is, moet zo transparant mogelijk zijn. Er zijn beperkingen mogelijk, maar men moet toch zo transparant mogelijk zijn. Dat gaat niet alleen over de lonen, maar is een algemene opmerking voor de VRT.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): De vraag is wat de beroepsinstantie nog te vertellen zal hebben binnen minder dan dertig dagen. Men houdt zich blijkbaar strikt volgens de letter aan dat decreet Deugdelijk Bestuur, maar er is natuurlijk ook de openbaarheid van bestuur. Ik vind de verwijzing naar de vennootschapswetgeving totaal niet op zijn plaats. Het gaat niet om een private vennootschap, maar om een overheidsbedrijf dat gefinancierd wordt met belastinggeld, waarop andere regels van toepassing zouden moeten zijn.

Ik vind het triest dat men de zes lonen van de directie heeft samengeteld. We kunnen nog niet eens zien of er een verschil is in verloning tussen bijvoorbeeld mannen en vrouwen. Minister-president, ik weet niet of u het weet, maar ik zou graag willen zien of de VRT zijn directeurs en directrices – maar dat mag ik zeker niet zeggen – evenveel betaalt.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik moet mezelf herhalen. Ik begrijp dat er gezegd wordt dat er meer transparantie moet komen, maar het is logisch dat er nu wordt gehandeld overeenkomstig de wet en dat de regering de uitspraak van de beroepsinstantie afwacht.

De Raad van State heeft een arrest uitgesproken en de zaak komt opnieuw voor de beroepsinstantie. Ik herhaal nogmaals dat de Raad van State een zeer genuanceerd arrest heeft uitgesproken. Het stelt dat er afdoende moet worden aangetoond dat de privacy is geschonden. We zullen zien wat de beroepsinstantie daarmee doet. Het stelt ook dat de afweging moet worden gemaakt en dat moet worden gezegd waarom de concurrentiepositie zou kunnen worden geschonden. Het zou onkies zijn daar nu verdere uitspraken over te doen.

Mijnheer Vandaele, de VRT gaat nu verder dan wat haar is opgelegd door het decreet Deugdelijk Bestuur. U moet er de memorie bijnemen, want in de tekst staat het niet letterlijk. Daarin gaat het over de gedelegeerd bestuurder plus de vergoedingen van de bestuurders. Daarenboven heeft de VRT in collectiviteit de lonen van het directiecomité bekendgemaakt. Dat is ook wat in het wetboek voor beursgenoteerde vennootschappen staat.

Collega's, openbaarheid van bestuur is inderdaad een andere zaak. Daarover wordt die afweging gemaakt. Ik herhaal: ik sta open voor het debat. We kunnen dat nu niet doen. We moeten dat nu niet doen. We moeten wachten tot er een uitspraak is. Dan moeten we zien of we in het decreet Deugdelijk Bestuur verdere stappen zetten, of er in alles wat met de Vlaamse overheid te maken heeft meer transparantie moet zijn. Ik wil dat debat voeren. Ook hier zegt de Raad van State dat privacy een uitzondering is. Als je dat doet, moet je dat goed motiveren. Ik denk ook dat er een onderscheid is tussen de baremieke vergoedingen en deze waarover vrij onderhandeld wordt. Dat is het geval bij de VRT en ook bij andere agentschappen. Daar rijst de vraag hoever je moet gaan met het bekendmaken. Daarbij krijg je twee categorieën van burgers. Alle vergoedingen van de publieke functies en de topambtenaren zijn bekend. Van de meeste mensen is dat niet het geval. Ik weet dat de noordelijke cultuur helemaal anders is. In de Scandinavische cultuur is er openheid: daar weet je van je buurman wat hij of zij verdient. Hoe zuidelijker je gaat, hoe minder dat zo is. Wij zitten daar in een tussenpositie.

Ik wil het debat voeren. Maar nu moeten we eerst die uitspraak afwachten. Dan moeten we zien of we verdere stappen zetten, maar dan niet alleen voor de VRT natuurlijk, maar voor het hele overheidsapparaat. Nog eens, er is een onderscheid. Je weet perfect van de ambtenaren, die barema's en anciënniteit krijgen, wat de wedden zijn. Dat is totaal anders in een zelfstandige entiteit, in een vennootschap zeg maar, die over lonen gaat negotiëren en waar je moet weten of je voor bestaande toestanden al dan niet vertrouwelijkheidsclausules hebt. Daar moeten we omzichtig mee te werk gaan.

Katia Segers (sp.a): We zijn twee zaken een beetje door elkaar aan het halen. Er is vooreerst de principiële zaak dat de VRT, wat ons betreft, absoluut het goede voorbeeld moet geven en maximale transparantie moet bieden. Het is, ten tweede, een beetje flauw, minister-president, om nu het nieuwe oordeel van de beroepsinstantie af te wachten om u uit te spreken of u bereid bent om te bekijken of de beroepsinstantie moet herbekeken worden. Een paar jaar geleden heeft ze, precies vanwege haar samenstelling, al onder vuur gelegen. Het zijn

ambtenaren die misschien niet zo gemakkelijk tegen de haren durven in te strijken. De vraag is of we de beroepsinstantie moeten herbekijken, haar functioneren, haar samenstelling, haar procedure, zodanig dat de openbaarheid van bestuur maximaal kan werken. Sp.a vindt dat de Vlaming absoluut het recht heeft om in alle transparantie te weten waar zijn belastinggeld naartoe gaat als het gaat om publieke bedrijven.

Bart Caron (Groen): Ik sluit me hier graag bij aan. Trouwens, in de cijfers zijn de onkosten nog niet eens meegerekend. Extra vergoedingen komen er nog eens bovenop. Minister-president, er is een vreemde zaak in dit land. Mijn geliefde vakantieland is Italië, maar qua mentaliteit en bestuurlijk sluit ik mij meer aan bij Scandinavië. Vreemd genoeg is het in Vlaanderen zo dat hoe meer je verdient, hoe minder dat bekend mag worden. Dat is typisch. Alleen bij mensen met heel grote inkomens mag je het niet weten. Bij de rest van de mensen mag je het allemaal weten. Voor hen is zelfs een vereenvoudigde belastingbrief in de toekomst het ideaal. Dat betreurt ik ten zeerste. Ik pleit voor transparantie. We gaan de procedure afwachten, maar ik denk dat er hier een kamerbrede meerderheid kan gevonden worden om, ook wat de transparantie betreft, verdere stappen in dat decreet te zetten. Collega's, laat ons dat ook doen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energiemaatregelen om de 2020-klimaatdoelstellingen te behalen

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Een goed energieplan opmaken, is lastig. Men moet veel doelstellingen tegelijkertijd halen. De energie moet goedkoop zijn, het moet milieuvriendelijk, en er mag geen black-out optreden. Er zijn externe rapporten die het in een bepaalde richting proberen te duwen, denk maar aan het rapport van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) over onze bedrijfszekerheid inzake productie vanaf 2023. Denk maar aan de uitspraken van het International Agency omtrent de fasering van de nucleaire uitstap.

U hebt intussen zelf heel wat in de media gelanceerd: de Fast Lane wind en de Fast Lane sun. U hebt een warmtenetwerk bezocht in Kuurne waar u vol lof over was in het kader van de toekomst. U spreekt over het stimuleren van renovatie. In het weekend was er sprake van overstappen van grootschalige naar kleinschalige projecten, en u zei daarbij dat u niet ging wachten op de federale initiatieven. Dat geeft ons een beetje het gevoel dat het plan al bijna klaar is. Wanneer komt u met dat plan naar het parlement?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, ik kan niet ontkennen dat het aan het groeien is. Ik ben op dit moment de verschillende doelstellingen aan het becijferen. U hebt heel duidelijk gezegd dat het een becijferd plan moet zijn. We gaan het niet los uit de pols schudden.

Ik zal inzetten op zon, warmte en wind. Dat zijn allemaal logische keuzes. Dat we ook enkele drempels moeten wegwerken om dat mogelijk te maken, is me intussen ook duidelijk geworden. Dat zit in de Fast Lane wind, en straks ook in de Fast Lane sun die ik naar voren wil brengen.

U weet dat ik een zeer sterke parlementaire reflex heb, voorzitter, ik wil dan ook een primeur geven aan het parlement. Mijnheer Gryffroy, ik zal op 16 juni een

project opstarten, het krijgt de naam Stroomversnelling. In dat project zal ik proberen een draagvlak te creëren met burgers en bedrijven om tot een gedragen visie te komen inzake hernieuwbare energie. We gaan het dus niet alleen doen. We gaan het doen met de mensen, met de Vlamingen, met de Vlaamse bedrijven en we gaan daar als overheid op inzetten. We moeten een gedragen energievisie hebben waar iedereen kan achterstaan, iedereen moet ervan overtuigd geraken dat hernieuwbare energie noodzakelijk is.

We hebben doelstellingen in Europa, we hebben doelstellingen wereldwijd. We hebben doelstellingen in België, we hebben doelstellingen in Vlaanderen. Ik zou willen dat die van onderuit komen. We gaan op 16 juni starten, maar ik ga niet wachten om met een plan te komen, in verschillende fases; we gaan wel de burgers en ondernemingen daarbij betrekken. Save the date: 16 juni.

Andries Gryffroy (N-VA): We zullen dat zeker doen.

2020 is eigenlijk heel kortbij, dat is eigenlijk al morgen. Voor mij gaat het niet hoofdzakelijk over de exacte timing van het plan, maar vooral over een gehele timing van het hele proces, wat er gaat gebeuren voor het reces, na het reces enzovoort. Hoe gaat u dat aanpakken? Wat zijn de verschillende stappen?

Inderdaad, ondertussen kunnen er heel veel kleine dingen gebeuren. Ik heb het al gehad over slimme windmolens, over de 36 maanden wachttijd. Ik ben het ermee eens dat we een draagvlak moeten creëren en niet zoals ik deze morgen in de commissie heb moeten vaststellen dat sp.a nog altijd liever naar het verleden kijkt en het draagvlak voor groene energie eigenlijk gewoon onderuithaalt. Ik ben blij dat u een draagvlak wilt zoeken inzake batterij, energie-lening, flexibel dynamisch capaciteitstarief. De kleinere aspecten zoals de slimme windmolens en de 36 maanden wachttijd kunt u misschien al voor 16 juni naar voren brengen. Wanneer kan dat worden gerealiseerd?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik dank u voor uw dynamisch antwoord en voor de primeur die u in het Vlaams Parlement aankondigt, namelijk dat op 16 juni uw project Stroomversnelling zal worden bekendgemaakt. Het draagvlak voor hernieuwbare energie is aan het afbrokkelen door verschillende ontwikkelingen die in het verleden hebben plaatsgegrepen. Daarom is het belangrijk dat er wordt gewerkt aan een nieuw draagvlak voor hernieuwbare energie, zeker in het licht van het klimaatverhaal.

Minister, u hebt ons nu natuurlijk nieuwsgierig gemaakt. Kunt u iets meer vertellen over het project Stroomversnelling? Gaat het over een bepaald type van participatie? Op welke manier wilt u onze burgers en ondernemingen betrekken in dat verhaal?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, u staat voor een gigantische uitdaging en het is duidelijk dat u die niet uit de weg wilt gaan. Voor het eerst in de geschiedenis zult u een energievisie uitrollen, met de ronkende naam Stroomversnelling. Vlaanderen is geen eiland. Een aantal van de oplossingen bestaat uit een betere samenwerking met de entiteiten op het hogere niveau, het federale niveau, de buurlanden. Daar komt interconnectie bij.

Helaas is het federale niveau minder happig om te doen wat u doet. Kunt u uw enthousiasme aanwenden om federaal minister Marghem warm te maken om gezamenlijk in zo'n project te stappen?

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, dank u wel voor de melding over uw nieuw plan vanaf 16 juni. We kijken daar naar uit en willen er met veel enthousiasme aan meewerken. We moeten wel opletten dat we niet elke week een nieuw pact aankondigen. Twee weken geleden werd hier verteld dat u een energiepact zou lanceren met prioriteiten, vandaag stelt u weer een ander plan voor. Wanneer denkt u te landen met uw definitief plan van aanpak, zodat we 2020 tegemoet kunnen gaan en zodat de burger die vandaag al betaalt om die doelstelling te bereiken via de energieheffing, weet wat hij of zij daarvoor in ruil krijgt? We moeten daar heel transparant in zijn en zo snel mogelijk uitleggen waarvoor die energieheffing dient.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, in de beleidsbrief van uw voorganger die nog steeds van kracht is, werden maar liefst elf maatregelen aangekondigd. Dat konden we bekijken als iets positiefs, als een teken van daadkracht, maar als die elf maatregelen worden aangekondigd en er landen er in het beste geval maar een paar, dan is dat geen goede zaak. Een draagvlak is een van de voorwaarden voor een energiebeleid waar we allemaal voor kunnen staan. Een andere voorwaarde voor dat draagvlak is een samenhangend beleid. Ik roep u op om alstublieft met veel goede ideeën te komen, maar liefst niet te vaak. Probeer ze te bundelen in een samenhangend plan. Wanneer wilt u landen met zo'n plan? Ons geduld is alvast op.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ook ik heb 16 juni met stip in mijn agenda genoteerd. Minister, sinds uw aantreden werkt uw enthousiasme aanstekelijk. Maar u kunt niet elke week de krantenkoppen halen met de lancering van een of ander nieuw initiatief. Ondertussen kunnen er misschien wel enkele maatregelen worden genomen in afwachting van het volledige plan. U spreekt over ondernemers en burgers, maar we mogen ook de lokale besturen niet vergeten.

Gisteren heb ik in mijn gemeenteraad een vraag gesteld over initiatieven inzake hernieuwbare energie. Daar viel me op dat het enthousiasme niet zo groot was als u wel zou denken. Wat zult u doen om nu al niet alleen de burger, maar ook de lokale besturen te sensibiliseren inzake hernieuwbare energie?

Minister Bart Tommelein: Ik ben me bewust van de urgentie en van de uitdaging, vandaar dat ik ook wel weet dat er vooruitgang moet worden geboekt. Het belangrijkste, mijnheer Danen – ik geef u daar 100 procent gelijk in – is het creëren van een draagvlak om tot een plan te komen. Een plan maken is niet moeilijk maar dat betekent niet dat het ook gedragen is en dus kan worden uitgevoerd. Ik heb actoren nodig die samen met mij die stappen zetten. Ik heb het in de eerste plaats over dit parlement, mijnheer Vandenbroucke, als ik die steun heb, dan staan we al een stuk verder. Ik reik u nogmaals de hand, we kunnen bezig blijven over het verleden – ik zie amendementen om zaken af te schaffen –, maar ik kan een aantal zaken uit het verleden niet zomaar wegtoveren. Ik wil er wel voor zorgen dat we stappen kunnen zetten om een teruggave van een deel van het geld aan de mensen bespreekbaar te maken. Dat is wat mij betreft heel duidelijk, maar ik beloof niets, dat heb ik ook duidelijk gemaakt aan de pers. Ik maak nooit beloftes die ik niet kan nakomen. Ik zal het altijd eerst becijferen, en dat is ook wat me in dit parlement is gevraagd.

Uiteraard kan ik elke dag iets aankondigen, mijnheer Sintobin, zo moeilijk is dat niet, maar het is wel de bedoeling om resultaten te boeken. Een van mijn medewerkers is op bezoek geweest bij een zonnepanelenonderneming. Sinds een aantal weken zouden de leads bij zonnepanelen tot verviervoudigd zijn. Men voelt op het terrein interesse bij de mensen, zij wisten niet meer dat het interessant en zelfs rendabel was om zonnepanelen te leggen. Met alle commotie die ontstaan was

over andere zaken dachten de mensen dat die zonnepanelen verleden tijd waren. Als ik met de mensen praat – en dat doe ik wanneer ik af en toe naar de voetbal ga – dan hoor ik dat ze de rekening maken en beseffen dat ze dat al jaren geleden hadden moeten doen omdat het dan nog rendabeler was geweest. Er wordt dus over gepraat, en dat is belangrijk.

Mijnheer Schiltz, ik ben gisteren bij federaal minister Marghem op bezoek geweest. We hebben samen bekeken hoe we zo goed mogelijk kunnen samenwerken. Ik moet uiteraard een visie ontwikkelen voor Vlaanderen, maar het is toch ook belangrijk een pact te sluiten op interfederaal niveau. Doen alsof we elkaar niet kennen, is voor mij dan ook geen optie. U weet dat ik communiceer, niet alleen voor de camera's maar ook zonder.

Er zijn me al heel wat elementen aangereikt, ook door u, mijnheer Gryffroy. Zonedelen zal ongetwijfeld een belangrijk element zijn. Ook participatieprojecten zijn heel belangrijk: mensen zullen kunnen participeren en we zullen geld kunnen verzamelen via crowdfunding om een aantal zaken te realiseren. Werknemers zullen kunnen intekenen op de daken van het bedrijf van hun werkgever. Ook opslag en decentralisering zijn heel belangrijk. Al die zaken zullen worden opgenomen in het plan.

Als ik op 16 juni mijn plan Stroomversnelling zal voorleggen, dan is dat een engagementsverklaring waarop het debat verder kan worden gevoerd. Het is nog geen pact of concreet plan, het is een verklaring met verschillende actoren die er samen tegenaan gaan. We gaan het debat voeren en in Vlaanderen het draagvlak proberen te creëren om dat plan uit te voeren.

Ik weet dat een aantal zaken de laatste weken niet gemakkelijker zijn geworden. Met andere woorden: de uitdagingen zijn groot en de uitdagingen zouden zelfs nog groter kunnen worden, maar ik weet dat het kan. Laat ons maar inzetten op de dingen die we zelf beheersen waardoor we ook voor een groot stuk de afhankelijkheid van onze energievoorziening kunnen wegwerken. Zon en wind hebben we, misschien wat te weinig zon en wat te veel wind. Dat hangt ervan af, niet, mijnheer Vandenbroucke? We hebben die elementen wel en we hoeven die niet uit het buitenland te halen. Dat is toch belangrijk.

Ook de lokale besturen zijn absoluut gemotiveerd. Sedert mijn oproep hebben al verschillende raadsleden van verschillende gemeenten aan hun meerderheid gevraagd of er effectief iets kan worden gedaan. Die lokale besturen zullen we samen in het verhaal brengen en ik hoop dat ze op 16 juni in een stroomversnelling zullen komen. *(Applaus bij Open Vld)*

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. De Stroomversnelling op 16 juni kan een momentum zijn om een draagvlak te creëren. Het plan van aanpak moet dringend naar het parlement komen zodat we de verschillende milestones kennen. Intussen zijn er volgens mij heel wat kleine dingen die kunnen gebeuren waardoor de burger de indruk krijgt dat het niet enkel een plan is maar dat er iets gebeurt. Bijvoorbeeld de slimme windmolen is vrij simpel te regelen. De 36 maanden wachttijd om zonnepanelen te plaatsen op grote oppervlakten is vrij simpel te regelen. Een energielening in de breedte en in de hoogte uitbreiden en digitaliseren, is vrij simpel te regelen. Met een aantal kleine dingen op korte termijn kunnen we de mensen weer wakker krijgen voor energie en zal het misschien ook een ondersteuning zijn voor uw momentum op 16 juni.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de ontwikkeling van de Ford-site in Genk

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, er was de voorbije weken en maanden weinig nieuws over de ontwikkelingen van de voormalige Ford-site maar nu blijkt er toch enig schot in de zaak te komen. In vorige debatten gaf u altijd het antwoord dat er vanuit de bedrijfswereld weinig concrete interesse was om de terreinen te ontwikkelen en om daar te investeren.

Uit een krantenartikel van vandaag begrijp ik dat men in elk geval al wil beginnen te werken met drie zones. Zone A zal bestemd zijn voor kantoren en kleinschalige ontwikkelingen. Een grote zone B is bedoeld voor bedrijvenzones die vooral gefocust zijn op logistiek. In zone C, gelegen langs het Albertkanaal, zou men vooral watergebonden bedrijven willen vestigen, eveneens met de focus op logistiek.

Voor deze laatste zone zou er een intentieovereenkomst zijn gesloten met de stad Genk en met nv De Scheepvaart om daar te ontwikkelen. Voor zone B zouden er vier kandidaten zijn met interesse voor de ontwikkeling van die terreinen. Vanuit het Genks stadsbestuur is er de vraag om daar vooral de focus te leggen op de maakindustrie. U zult wel zeggen of u het daarmee eens bent.

Die plannen heb ik gelezen in Het Belang van Limburg. Minister, kunt u wat meer toelichting geven bij die plannen? Wat is er al concreet afgesproken? Wat zit er nog in de pijplijn?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega's, er is heel veel en ik heb maar twee minuten om te antwoorden.

We hebben eerst onderzocht of de bestaande infrastructuur in het hele gebied nog kan worden gebruikt. Een van de dingen die zijn vastgesteld, is dat hal C in zone C moet worden afgebroken.

Ik wil heel veel zeggen en heb maar twee minuten om u een antwoord te geven.

Ik zal beginnen met zone C. We zijn begonnen met in het geheel van het gebied na te gaan of de bestaande infrastructuur nog kan worden gebruikt. Een van de dingen die is vastgesteld is dat die hal C, op de zone C, moet worden afgebroken.

Ten tweede hebben we vastgesteld dat de nv De Scheepvaart een voorkooprecht heeft. De stuurgroep die bestaat uit Genk, Flanders Investment & Trade (FIT), het Agentschap Innoveren en Ondernemen, Locate in Limburg en De Scheepvaart, heeft toen gezegd dat het logisch was dat nv De Scheepvaart daar zou ontwikkelen.

We hebben dan samen een intentieverklaring opgesteld. Die intentieverklaring moet vooral zeggen waaraan de concessiehouders van de toekomst zullen moeten voldoen. Er zijn veel elementen: de werkgelegenheid per vierkante meter, de minimale grootte van een bedrijf dat er zou komen enzovoort. We hebben ook gezegd dat het idealiter zou aansluiten op de bestaande dynamiek in Limburg rond logistiek, de maakindustrie enzovoort. Er is het strategisch onderzoekscentrum (SOC), het zou logisch zijn dat het daarop aansluit. Er is een aan het water gelegen gedeelte, maar ook de rest moet watergebonden zijn.

Die intentieverklaring is door ons goedgekeurd, door de raad van bestuur van nv De Scheepvaart. Nu moeten we nog de prijs vaststellen. Nv De Scheepvaart is

het met ons eens over de methodiek om de prijs vast te stellen. Die deal moet dus volledig rond kunnen zijn voor het zomerreces. Dat is zeker onze bedoeling.

In zone B geldt dezelfde filosofie naar de concessiehouders voor de toekomst. In eerste instantie is er niet echt een verschil. Er zijn vier groepen geïnteresseerd – nu al! – om op te treden als ontwikkelaar van die zone: Limburgse Reconvertie-maatschappij (LRM), Essers, Machiels met Intervest en VCI. Ik vind het fantastisch dat er vier ontwikkelaars geïnteresseerd zijn. Er kunnen er nog volgen. We gaan een oproep lanceren om te bekijken welke ontwikkeling van zone B de beste zou zijn. Het is niet altijd even gemakkelijk om zo'n oproep te organiseren. Er moet ook een goede jury zijn om dat te beoordelen. Ik ga ervan uit dat we die oproep kunnen lanceren in de zomerperiode en dat we er dan in het najaar toe zullen komen om die toewijzing te doen.

Ik rond af. Zowel voor zone B als voor zone C zijn er belangrijke stappen gezet. Daarmee kunnen we nu verder.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, het is duidelijk dat een aantal dingen dringend moeten gebeuren. Het is eveneens duidelijk dat de tijd begint te dringen. We hebben nood aan een snelle doorstart voor de ontwikkeling van die terreinen. Als minister van Werk weet u dat heel wat voormalige Ford-werknemers twee jaar nadat zij hun job verloren nog altijd op zoek zijn naar een job. Een dringende doorstart is dus echt wel noodzakelijk. Ik verwijs naar het rapport van het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka). Voka Limburg maakt vandaag een evaluatierapport van twee jaar na de verkiezingen. Ze zeggen dat die regeringen volledig gebuisd zijn. Die woorden werden letterlijk uitgesproken door de voorzitter van Voka Limburg. De resultaten van de beleidsploeg zijn bijzonder mager volgens Voka. Er zijn inderdaad voorzichtige stappen gezet, maar concrete acties zijn er op dit moment niet of nauwelijks. Minister, wie gaat die acties ondernemen? Wie zal de regisseur zijn op het terrein? De stad Genk? De provincie Limburg of een aantal actoren? Of zal het de Vlaamse Regering zijn die eigenaar is van de terreinen? Wie zal de regisseur zijn van de hele ontwikkeling, van de hele heroriëntatie van de terreinen?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, eind vorig jaar hebt u voor het masterplan inderdaad de zomervakantie van 2016 vooropgesteld. Dat spoort inderdaad met de timing.

Ik vind het vooral belangrijk om te benadrukken dat vooral bij de stad Genk de vraag, de droom leeft om te komen tot een incubator met betrekking tot de maakindustrie, de productie als zodanig. We moeten vooral daarop inzetten, naar analogie met het succes van de technologie-incubator in Hasselt op de Corda Campus. Daar zijn oneindig veel jobs gecreëerd in kleinere bedrijven, mini-bedrijven. Zij vertegenwoordigen een nieuwe economische toekomst. Het is belangrijk om bijzondere aandacht te hebben voor wat Genk vraagt – en wat ik heel belangrijk vind –, namelijk de incubator met betrekking tot de maaksector.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, u hebt de juiste keuze gemaakt met de aanduiding van De Scheepvaart als de partij om de watergebonden activiteiten te realiseren die op de site kunnen worden ontwikkeld. Ik wil u feliciteren met die snelle beslissing. Wat de andere sites betreft, denk ik dat u dezelfde snelheid moet hanteren. Limburg heeft met de investeringsmaatschappij LRM bewezen dat we een apparaat in huis hebben dat niet op korte termijn rendementsgericht is. Ze kunnen op lange termijn werken en kunnen op vlak van ervaring een goed palmares voorleggen. Ze hebben een heel aantal incubatoren gerealiseerd die

met succes worden uitgerold. Er is ook het project Limburg Startup, waarbij jonge ondernemers begeleid en gecoacht worden om te zorgen voor economische groei. Ik wil u oproepen om met LRM aan tafel te gaan zitten en te proberen met deze partner een akkoord te sluiten zodat ze niet moeten wachten tot er in het najaar een partij is aangeduid om de ontwikkeling te doen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Dit goed gelegen en goed ontsloten terrein biedt onze mooie provincie een belangrijke opportuniteit. Minister, u weet dat een goede planning, een goed acquisitiemodel en een goed exploitatiemodel belangrijke voorwaarden zijn om hier een succes van te maken. Ik trap misschien open deuren in, maar ik wil gewoon herhalen dat dit ook onze visie is.

U zei daarnet al iets over zone B. Welke concrete criteria zult u hanteren om zone B toe te wijzen?

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Ook de tekst in Het Belang van Limburg van vandaag was heel duidelijk. De oplossing die op dit moment voorligt, is een zeer logische oplossing, waarbij De Scheepvaart de regie in handen krijgt voor het watergebonden gedeelte. Samen met de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) ben ik blij met uw snelle handelwijze. In tegenstelling tot verschillende sprekers vóór mij, wil ik u vragen om met open vizier te zoeken naar de oplossingen die ter plaatse kunnen gevonden worden en niet onmiddellijk te kiezen voor één bepaalde speler en u daartoe te beperken. Dan zijn we niet goed bezig wat de tewerkstelling betreft. Iedereen moet gelijke kansen krijgen.

Er is vandaag al verwezen naar Voka, dat zegt dat alles veel te traag verloopt. Hoe komt men tot die indruk en wat is uw visie daaromtrent?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Ook wij delen het pessimisme van Voka niet. Als het goed is, mag het ook gezegd worden. Dit geldt voor de beslissing die genomen is maar ook over de cijfers. In Limburg hadden we vóór de sluiting van Ford Genk 31.000 werklozen. Met de sluiting werd dat 37.000. Vandaag zitten we op 30.000 en dat vind ik een heel goed cijfer. Niet alle gewezen Ford-werknemers of werknemers van toeleveranciers zijn aan het werk, maar dankzij doorgedreven inspanningen ligt er wel een goed resultaat voor. De beslissing om dat deel van de Ford-site nu aan De Scheepvaart toe te wijzen, is een logische beslissing. Dat lag ook voor de hand.

Voor de nieuwe bedrijven wil ik, anders dan de vorige sprekers, pleiten om dat inderdaad te doen zoals u gezegd hebt, namelijk met een open oproep, waarbij de criteria belangrijk zijn zoals de tewerkstellingscriteria, de visie op de toekomst en de wil om te investeren in toekomstgerichte activiteiten. Dat zal de sterkte van die nieuwe aanpak zijn.

Minister Philippe Muyters: Ik ben blij met wat ik heb gehoord. Ik merk dat er algemene instemming is met de toewijzing aan nv De Scheepvaart voor zone C. Een van de belangrijkste elementen om die beslissing zo snel te kunnen nemen, was het feit dat zij ook een voorkooprecht hebben. Dat bestaat niet in zone B. Daarom volg ik u, collega Claes en collega Lantmeeters, dat we moeten zoeken naar de beste invulling.

En laat ons maar een stukje concurrentie invoeren tussen diegenen die interesse hebben getoond. Ik zou het niet helemaal kies vinden als ik nu zou zeggen dat ik,

zonder te horen wat die anderen bieden, kies voor één geïnteresseerde, en dat de anderen die geïnteresseerd zijn en iets willen doen in het belang van Limburg niet eens de kans zouden krijgen om mee te bieden. Ik wil dus heel duidelijk stellen dat een open oproep de beste oplossing is.

We moeten natuurlijk rekening houden met de voorwaarden, zoals hoeveel werkgelegenheid per hectare nodig is, hoe groot de bedrijven minstens moeten zijn, het multimodaal model qua gebruik van wegen, waterwegen, spoorwegen. Er moet dus gezocht worden naar zaken die aansluiten op wat in Limburg al bestaat. We hebben dat strategisch onderzoekscentrum (SOC) Maakindustrie in Limburg, maar kan daar een wisselwerking worden gecreëerd die ook in de toekomst een wortel steekt in de bedrijven die naar daar zouden kunnen komen? Heeft dat een meerwaarde? Dat is dus een duidelijke en goede visie. Ik denk we het op die manier moeten doen. Ik ben ook van plan om die oproep te doen en iedereen die echt wil daar kansen te geven.

U vraagt concrete cijfers wat de voorwaarden betreft. Ik denk dat het 125 mensen zijn per hectare. Ik kan die cijfers nog wel bezorgen. Ik denk dat vandaag zelfs in de krant stond wat de voorwaarden zijn, en die kloppen wel, voor alle duidelijkheid.

Ik ben ook heel tevreden met uw element inzake werkgelegenheid, mevrouw Claes. In de werkloosheidscijfers die we maandelijks publiceren, hebben we de ommekeer gezien. In de beginfase is in Limburg de klik naar meer werkgelegenheid achtergebleven. Nu zie ik elke maand dat Limburg bij de best presterende provincies is qua extra werkgelegenheid.

Er wordt ook gezegd dat we voor die terreinen een snelle doorstart moeten geven. Daarmee ben ik het helemaal eens. Ik denk echter niet dat we veel sneller kunnen zijn dan we nu doen. Als die doorstart is gegeven, moeten we natuurlijk nog verder gaan. Hal C bijvoorbeeld moet worden gesloopt. Ik veronderstel dat de wet op de aanbesteding daarvoor geldt, dat daarvoor dus eerst een aanbesteding moet worden uitgeschreven, en dat dan pas kan worden gesloopt. Zodra die hal dan gesloopt is, moeten de terreinen worden gesaneerd. Zoals altijd moet een milieueffectrapport worden opgemaakt wanneer iemand wil investeren. Dan moet ook een omgevingsvergunning of een bouw- en een milieuvergunning worden aangevraagd. Dat vergt ook tijd, dat kan dus niet van vandaag op morgen. Er is geen uitzondering voor bedrijven die morgen op de Ford-site iets willen ontwikkelen. We moeten er dus duidelijk over zijn dat zo iets niet van vandaag op morgen kan. In de perceptie leeft het feit dat daar vroeger ook industrie was, en men vraagt zich dus af waarom men nu niet onmiddellijk kan beginnen. De wetgeving geldt echter voor iedereen, tenzij het parlement daarover anders zou denken, want dan kan initiatief worden genomen. Ik denk dat dit tot nog toe nooit aan de orde is geweest.

Dus, collega Janssens, ik denk dat we echt wel bezig zijn met die snelle doorstart, zowel wat de werkgelegenheid in Limburg betreft als een aantal activiteiten die er al zijn.

U vroeg ook wie de regisseur is van de ontwikkeling. Wij hebben daarvoor een stuurgroep, die de delen doorverwijst, en vanaf dan is het voor zone C dus De Scheepvaart. Na de open oproep zullen we voor zone B ook iemand hebben die het heft in handen heeft en die duidelijk degene is die voor de ontwikkeling zorgt, zoals dat hoort.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, u hebt niet geantwoord op de vraag van uw partijcollega Lantmeeters. Sta mij toe in uw plaats te antwoorden waarom Voka tot de conclusie komt dat alles toch enigszins traag gaat. De sluiting van Ford werd aangekondigd eind 2012, net na de gemeenteraadsverkiezingen. We zijn nu

drieënhalf jaar verder en zitten nog altijd op studieniveau. Er zijn geen definitieve plannen, laat staan dat er op de Ford-site al iets effectief gerealiseerd zou zijn.

Ik kan mij dus alleen maar aansluiten bij de conclusies van Voka, toch wel een onverdachte stem als het gaat over economisch beleid. Voka zegt vandaag in zijn evaluatierapport: "De tijd van studie, onderzoek en planning is voorbij. Het wordt tijd dat de politiek moedige beslissingen neemt en tot actie overgaat."

Minister, neemt u die oproep, die alleen maar goede intenties heeft, toch maar ter harte. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Willem-Frederik Schiltz aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de besteding van de ondersteuning voor de versterking van handelskernen

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, in 2012 was er een programma voor de versterking van handelskernen. 13 miljoen euro was daarvoor uitgetrokken, en in dit specifieke onderdeel stond er 1,3 miljoen euro op de begroting. Vandaag is daar 78.000 euro aan subsidies van opgevraagd. De reden lijkt mij voor de hand te liggen. Het is best een administratief geharrewar. Gemeenten moeten hun subsidiereglementen aanpassen om in aanmerking te komen of om projecten in aanmerking te laten komen voor de subsidie. Het is ook een kleine subsidie. Het is maar de vraag of ze haar doel kan bereiken en of het niet een snippersubsidie is.

Ik ben er bovendien niet van overtuigd dat alle maatschappelijke problemen met subsidies worden opgelost, collega's. En deze regering is dat ook niet. Er is een voorontwerp van decreet voor het handelsvestigingsbeleid. Er is een recent in commissie goedgekeurd decreet over tijdelijke huur voor handelszaken: de pop-upwinkels. Er is bovendien ook nog een batterij aan initiatieven tegen leegstand. Ik denk dan ook dat er andere middelen zijn om deze problematiek aan te pakken. Minister, kunnen we deze subsidie niet beter afschaffen en schrappen, en het geld beter besteden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Neen, collega Schiltz, dat kunnen we niet. Mijn voorganger heeft in 2013 een oproep rond de renovatie van handelspanden gelanceerd. Twaalf steden en gemeenten zijn daar toen op ingegaan en hebben een programma voorgesteld dat goedgekeurd is. Er is hun de belofte gegeven dat als ze dat realiseren, tot 30 procent subsidie mogelijk is, en ook nog eens 30 procent subsidie vanuit de gemeente, want het is 'een euro voor een euro' tussen de gemeenten en Vlaanderen. En de rest komt dan van de handelszaak zelf. Dat is beloofd. Dat is toegewezen.

Die programma's zijn nog niet afgelopen. In functie van wanneer ze afgesloten zijn, lopen die nog tot in de eerste helft van 2017. Tot dan kan het dus best zijn dat er een versnelling komt en dat die programma's nog uitgevoerd worden door die steden of gemeenten.

We hebben wel twee vragen gekregen. We hebben de vraag gekregen – en collega Parys heeft die ook geformuleerd na de schriftelijke vraag – om horecabedrijven mee te nemen als een handelszaak. Een tweede vraag was om ook eigenaars toe te laten om van die subsidie te genieten, en niet alleen de exploitant. Ik zal op die twee punten ingaan. Ook dat kan nog een extra boost geven aan die twaalf steden en gemeenten die daarop zijn ingegaan.

We hebben ook nog een EFRO-oproep (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) gedaan waar 23 steden en gemeenten op hebben ingeschreven. Ik ben het ermee eens dat we – en we zijn daar volop mee bezig met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) – misschien veeleer tools en instrumenten moeten ontwikkelen die de steden en gemeenten helpen om een versterking van de handelskern te kunnen realiseren. Ook daar ben ik dus mee bezig. Maar een afschaffing van de huidige subsidie zou niet eerlijk zijn, nadat we ze eerst hebben toegekend en de mogelijkheid ertoe hebben geboden.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Bedankt, minister. Dat is meteen zeer duidelijk en helder.

Collega's, de versterking van onze lokale handelskernen is enorm belangrijk. Het is ook een stukje het DNA van Vlaanderen. U hebt het gehoord: er is nog geld in Vlaanderen, niet enorm veel, maar toch. Een euro voor een euro, dat kan alleen maar helpen.

Ik ben ook blij te vernemen, minister, dat u overweegt om een handboek of een instrument aan te bieden, want ik denk dat veel steden en gemeenten daarmee worstelen: ze hebben niet altijd door welke maatregelen ze zelf kunnen nemen om leegstand aan te pakken en om hun handelskernen te versterken. We zijn in blijde verwachting van het verdere verloop van het decreet inzake het handelsvestigingsbeleid en hopen dat uw verruiming van het toepassingsgebied van deze steunmaatregel het beoogde effect zal genereren. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Mijnheer Schiltz, ik moet u feliciteren met uw flexibiliteit. In uw vraag stelt u voor om de subsidie af te schaffen, en op het einde van de rit feliciteert u de minister met het antwoord en doet u een oproep om vast te stellen dat er geld is en dat er mogelijk projecten kunnen worden ingediend. Minister, wat u in het midden laat – we hebben u daar naar aanleiding van de begroting al over ondervraagd – is hoe u omgaat met de vaststelling dat er naast de twaalf steden en gemeenten die iets hebben ingediend, er wel een pak meer steden en gemeenten zijn die kampen met problemen in hun handelskernen. Uiteraard kunt u verwijzen naar het handelsvestigingsbeleid. Dat is een heel interessant debat dat we zullen aangaan, maar waarvan we ook weten dat de effecten zich ten vroegste op de middellange termijn zullen bevinden.

Ik herhaal mijn vraag van bij de begroting: zult u op de korte termijn dit instrument opnieuw vitaliseren, of is dit een aflopend verhaal van uw voorganger, dat u uit respect voor juridische zekerheid, aanhoudt maar het dan ook gewoon laat liggen?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik wil eerst en vooral de heer Schiltz danken voor de vraag omdat ze de aandacht vestigt op een vraag die ik gesteld heb en die vandaag in De Tijd staat. Ik wil uiteraard ook de minister danken om in te gaan op mijn suggestie om zowel eigenaars van handelspanden als horecaondernemers in aanmerking te laten komen voor deze subsidie.

Uiteraard is rechtszekerheid heel belangrijk. Dat heeft de minister onderstreept. Er is ook het andere element, het flankerend beleid, dat op zijn minst even belangrijk is, het decreet Handelsvestigingsbeleid, de projecten die met de VVSG op stapel staan, de pop-uphuur die we vorige week in de commissie hebben besproken en waarover we hebben gestemd.

Mijn vraag gaat over het derde deel van het subsidieprogramma dat in 2012 was goedgekeurd. Ik kan me ergens wel vinden in de opmerking dat als je 12 of bijna

13 miljoen euro ter beschikking stelt en er is bijna de helft niet van aangewend na een aantal jaren, er dan een probleem is. Minister, hoe zit het met het derde luik, de aankoop van handelspanden? Daar is nog 2,3 miljoen euro beschikbaar. Kunt u daar wat meer uitleg over geven?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, het is een interessante vraag over een heel belangrijk onderwerp, het kernversterkend beleid dat onder de vorige regering onder toenmalig minister-president Kris Peeters is opgestart. Het is belangrijk voor ons economisch beleid en voor onze distributiesector, maar ook voor de leefbaarheid van onze steden en gemeenten. De collega's en de minister hebben al heel wat initiatieven opgenoemd die uit dat initiatief van Kris Peeters zijn gegroeid, met uiteraard het decreet Handelsvestigingsbeleid als kers op de taart.

Ik ben een trouwe lezer van alle publicaties van de minister. Een van die publicaties, de belangrijkste, is de beleidsbrief. Minister, in de beleidsbrief wordt melding gemaakt van een onderzoek dat u hebt gevoerd naar de leegstand van handelspanden in de steden en gemeenten. Dat onderzoek zou moeten leiden tot een project dat ontwikkeld wordt om de regierol van steden en gemeenten te ondersteunen en te versterken. Kunt u wat meer uitleg geven bij de stand van zaken van dat project om de regierol te gaan versterken? Wat mogen we wanneer verwachten? Wat mogen de steden en gemeenten van u in dezen verwachten?

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Bothuyne, ik wil toch een kleine correctie aanbrengen in verband met het handelsvestigingsbeleid. Het was mijn toenmalige collega Kris Peeters en ikzelf als minister van Ruimtelijke Ordening, en vandaag ben ik het, samen met minister Schauvliege, die dat doen. Ik wil die wetgeving helemaal niet op mijn conto schrijven, maar de andere twee ministers, zowel Kris Peeters als Joke Schauvliege, hebben daar ook hun verdienste in.

De handelskernenversterking oproep twee is in ieder geval afgesloten. Er kunnen geen gemeenten meer bij. Onder Kris Peeters hebben twaalf gemeenten die oproep kunnen volgen. Als je ziet dat na anderhalf jaar er maar 100.000 euro is gebruikt – dat was uw vraag, mijnheer Van Malderen – dan zou het niet wijs zijn om die oproep te herhalen. Je ziet immers dat er weinig gemeenten op hebben ingespeeld en dat het gebruik tot op heden relatief beperkt is.

Ik zei het al: gemeenten en steden hebben nog steeds de kans om een versnelling hoger te schakelen. Ik geef een positief antwoord op de twee vragen die mij zijn gesteld. Het zou wel kunnen dat we op die manier de pot die voor hen is bestemd voor een deel of zelfs helemaal op een positieve manier kunnen aanwenden. De programma's zijn goedgekeurd. Het is de bedoeling om aan kernversterking in die twaalf steden en gemeenten te werken. We ondernemen voorts ook andere acties. Ik heb ze al vermeld. Mijnheer Bothuyne, u vraagt ernaar. Met een van die projecten willen we samen met de VVSG zorgen voor tools opdat steden en gemeenten op een gemakkelijkere, eenvoudigere wijze de kernen kunnen versterken. Dat wordt uitgerold. Voorts is eind 2015 de EFRO-oproep gedaan waarop 23 gemeenten hebben ingeschreven.

De heer Parys vraagt hoe het zit met de derde oproep. Die derde oproep gaat over handelspanden die steden en gemeenten kunnen kopen, om ze met het oog op verkoop of verhuur op te kalefateren. Die oproep geldt nog steeds. Tot vandaag is de helft van de middelen gebruikt. Om de twee of drie maand loopt er een nieuwe aanvraag binnen. Die oproep blijft geldig tot de middelen op zijn, want we geloven nog steeds dat we zo steden en gemeenten een extra duwtje in de rug kunnen geven om de handelskernen te versterken. We beschikken dus over een waaier van instrumenten die deels worden gesubsidieerd.

Ik deel uw mening, mijnheer Schiltz: we moeten veel meer die tools ontwikkelen, dankzij de EFRO-projecten. Ik kijk nu al uit naar de handelsvestigingswetgeving die we hier de komende weken in de commissie zullen bespreken.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, het is duidelijk dat veel parlementsleden bezorgd zijn over de gezondheid van de handelskernen van Vlaanderen. Ik dank de heer Parys, die met zijn schriftelijke vraag het initiatief nam. Mijnheer Van Malderen, het is evident dat we zorg moeten dragen voor de middelen die op een begrotingspost staan en die niet worden besteed. Ofwel wordt die post geschrapt, ofwel zorgt men ervoor dat ze nuttig worden besteed waarvoor ze bedoeld zijn. Dat is ook wat u zei, minister. Bovendien bent u ook bereid om alle niet-gesubsidieerde instrumenten in te schakelen die ook de andere steden en gemeenten zullen kunnen gebruiken.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn
– 731 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, hier staat voor u een tevreden lokaal bestuurder, want eindelijk beweegt er wat op het vlak van een modern personeelsbeleid. Ik ben een aantal jaren schepen van personeelsbeleid geweest, en dat heeft me erg gefrustreerd: de regelgeving was zo strikt dat een eigen personeelsbeleid voeren in mijn ogen amper mogelijk was. De voorliggende aanpassingen zijn dus meer dan welkom.

De Vlaamse Regering geeft ons hiermee veel meer vrijheid om een modern personeelsbeleid te voeren. Denken we bijvoorbeeld maar aan de keuze in verband met de statuten en aan het afschaffen van de personeelsformatie. Denken we bijvoorbeeld aan de evaluatie van het personeel, waar we veel meer vrijheid in krijgen. Denken we bijvoorbeeld aan de mogelijkheid van terbeschikkingstelling van statutair personeel. Dat zijn allemaal zaken waarbij we in het verleden met handen en voeten waren gebonden aan veel te strikte regels.

Dat verder de vaststelling van de rechtspositieregeling en het organogram en het dagelijks personeelsbeheer kunnen worden overgeheveld naar de colleges kan voor mij enkel voor efficiëntiewinst zorgen. Ik zie hier sommige leden van neen gebaren. Ik zeg wel duidelijk dat het dit kán betekenen: de gemeenteraad beslist immers nog altijd autonoom of die bevoegdheid wordt overgeheveld naar het college.

Minister, ik heb tijdens de commissievergadering ook nog een aantal suggesties gedaan om in dezen nog verder te gaan om dat modern personeelsbeleid te kunnen bereiken. De eerste betrof het scholingsbeding voor statutairen, de tweede de tuchtprocedure, die in mijn ogen vandaag nog veel te log is. Over beide suggesties wordt spijtig genoeg niet gesproken in dit ontwerp, maar ik heb van u

begrepen dat u daar zeker voor openstaat en ik kijk dus uit naar het vervolg van de werkzaamheden van het comité.

Minister, mijn conclusie is dat vandaag heel veel lokale bestuurders hier zullen bevestigen dat deze maatregelen broodnodig waren. Ik zou dus zeggen: meer van dat. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Voorzitter, collega's, minister, dit ontwerp van decreet bevat volgens u, zoals u ook in de memorie aangeeft, inhoudelijke thema's met een prioritair karakter. Concreet betreft het, zoals hier daarnet is gezegd, de regelgeving met betrekking tot het personeel van gemeenten, provincies en OCMW's en het toezicht op de hulpverleningszones. Wat dat laatste betreft, sluiten we ons aan bij het voorstel vervat in dit ontwerp.

Ik wil echter toch wijzen op de manier waarop het overleg werd georganiseerd. De opmerkingen van de vakorganisaties ter zake klinken heel duidelijk. Zelfs de vakorganisatie waarmee wél een protocol van akkoord werd bereikt, AVC-Openbare Diensten, is vernietigend in haar opmerkingen. De vertegenwoordigers van ACV-Openbare Diensten stellen dat ze "de manier waarop de onderhandelingen over het voorontwerp van decreet in Comité C1 verlopen zijn, betreuren". Ik ga verder met het citaat: "Wij hadden het gevoel dat de politieke overheid de onderhandelingen slechts als een noodzakelijke formaliteit zag en dus niet de intentie had om compromissen te zoeken."

Minister, ondertussen is dat een bekend oud zeer. Hoewel u dit omschrijft als inhoudelijke thema's met een prioritair karakter, vinden we het onlogisch dat dit niet onmiddellijk mee wordt opgenomen in het nieuwe decreet Lokaal Bestuur dat er toch zit aan te komen.

We hopen en gaan er ook van uit dat een van de kerngedachten van het nieuwe decreet het versterken van de gemeenteraad zal zijn. Sp.a pleit er dan ook al lang voor dat lokale besturen over hedendaagse instrumenten kunnen beschikken om hun personeelsbeleid vorm te geven.

Ik stel ook vast, minister, dat enkele symbolische beslissingen voor u belangrijker zijn dan veranderingen die gebaseerd zijn op bestuurlijke inzichten. De vakorganisaties merken op dat de statutaire tewerkstelling ook belangrijk is omdat het de onafhankelijkheid van de ambtenaren en de administratie vergroot tegenover onder andere de politiek verkozen. Dat is een stelling waar we toch belang aan moeten hechten.

We hadden ook meer ambitie verwacht inzake de evaluatiecyclus. In een aantal gevallen kan het huidige systeem als log worden ervaren. Dat klopt, maar nu wordt het kind met het badwater weggegooid. Het is een gemiste kans om als kaderstellende overheid meer optimale instrumenten inzake loopbaanontwikkeling aan te bieden aan de lokale besturen.

Minister, dames en heren, om deze redenen zullen we ons onthouden bij de stemming over dit ontwerp van decreet. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): We zullen ons ook onthouden bij de stemming over dit ontwerp van decreet. We storen ons aan de uitholling van de gemeenteraad. Uiteraard zijn we vragende partij voor autonomie van de lokale besturen als het gaat over het personeelsbeleid en meer efficiëntie. Wat hier gebeurt, is dat de rechtspositieregeling en het organogram – toch twee belangrijke documenten van de gemeenteraad,

die in vele gevallen 50 procent van de begroting uitmaken – van de gemeenteraad aan het college kunnen worden gedelegeerd. Dat is natuurlijk facultatief, maar een meerderheid doet dat sowieso. De gemeenteraad heeft op die manier geen zicht meer op meer dan 50 procent van de begroting. Het was de bedoeling om het operationele uit de gemeenteraad te trekken. Dit is echter niets operationeels meer, maar gaat over de krijtlijnen. De gemeenteraad kan dat debat niet meer voeren.

Dat is niet de enige uitholling van de gemeenteraad, maar de zoveelste. We hebben al de politieraad, de intercommunales, de autonome gemeentebedrijven: telkens weer worden er bevoegdheden onttrokken aan de gemeenteraad. Ik sta daar niet alleen in. Ik heb onlangs van de minister-president op het zeventiende congres van de lokale politiek in Gent een gelijkaardig discours gehoord. Hij heeft de uitholling van de gemeenteraad aangekaart en gezegd dat het een van de oorzaken is waarom jonge mensen zo weinig interesse betonen om nog in de gemeenteraad te gaan zetelen.

De gemeenteraad is aan evaluatie toe. We moeten praten over wat de gemeenteraad – en uiteraard ook de provincieraad – kan betekenen in een veranderende wereld. We hebben niet enkel de gemeenteraad, maar ook de groeiende burgerparticipatie. Het is aan de orde om na te gaan wat de nieuwe rol kan zijn van de gemeenteraad. Ik hou een warm pleidooi om daar samen over na te denken.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil ook onze stemhouding toelichten.

Minister, als dit een voorafname is van het decreet Lokaal Bestuur, dan staat ons, naar ik vrees, nog een hele uitholling van de raden te wachten, want ook deze voorstellen zijn alweer een versterking van de colleges. Het toverwoord in de documenten is 'steden en gemeenten meer autonomie geven', maar in de praktijk zullen de bevoegdheden die naar het college kunnen worden gedelegeerd, niet facultatief maar effectief worden gedelegeerd. We zien nu al een maximalisatie van de delegatie. We vrezen daarbij dat al die autonomie en delegatie van personeelszaken een opening maakt naar intercommunales die graag zullen aanbieden om deze werklust van de gemeente over te nemen.

En inderdaad, ik ben het eens met mevrouw Pira: die raad zal, vrees ik, alle zicht op personeelszaken verliezen, en het vraag- en controlerecht van de raad zal dat niet opvangen. Vanwege de uitholling van die raden zullen ook wij dit ontwerp van decreet niet goedkeuren.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, ik ben blij dat een grote meerderheid in dit parlement gewonnen is voor meer autonomie voor meer lokale besturen. Dit is, voor alle duidelijkheid, geen uitholling van de gemeenteraad. Wij hebben dat debat ook gevoerd in de commissie. Iedereen die een klein beetje ervaring heeft op lokaal niveau, in de gemeenteraad of zelfs in de provincieraad, weet dat daar nauwelijks of nooit over echte personeelszaken wordt gesproken. Heeft iemand hier aanwezig ooit al eens gedebatteerd in de gemeenteraad over het vaststellen van een organogram? Ik denk dat dat heel weinig gebeurt. *(Bart Caron en Jan Bertels steken de hand op.)*

Dan loopt het daar waarschijnlijk niet zo van een leien dakje in Kortrijk en Herentals? *(Opmerkingen)*

Voorzitter, mijn punt was dat er in de gemeenteraad bij mijn weten wordt gedebatteerd over beleidsmatige keuzes en niet zozeer over management. Wij

hebben op vraag van de lokale besturen, die al jaren meer mogelijkheden vragen om ook een modern personeelsbeleid te kunnen voeren, met dit ontwerp van decreet het hele regelgevend proces laten afgaan. We zitten hier vandaag om het goed te keuren. Ik hoop dat al diegenen die hier aanwezig zijn en een absoluut geloof hebben in de kracht van de lokale besturen en in meer autonomie voor de lokale besturen, op het groene knopje zullen drukken.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 731/1)

– *De artikelen 1 tot en met 72 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Tine Soens en Wouter Vanbesien houdende wijziging van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012, wat de on-holdlijst betreft – 655 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Tine Soens en Wouter Vanbesien houdende wijziging van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012, wat de on-holdlijst betreft.

Dit voorstel van decreet werd door de commissie verworpen.

Bij mails van 11 mei 2016 hebben mevrouw Tine Soens en de heer Wouter Vanbesien verzocht het op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen.

Conform de artikelen 62, punt 3, en 68, punt 8, tweede lid, van het Reglement van het Vlaams Parlement moeten wij ons bij zitten en opstaan uitspreken over het aanvatten van de bespreking.

Mevrouw Soens heeft het woord over het al dan niet aanvatten van de bespreking.

Tine Soens (sp.a): We hebben begin dit jaar actuele vragen gehad over het mogelijk on hold zetten van de wapenhandel naar Saoedi-Arabië. CD&V, Open Vld, Groen en sp.a spraken zich daarbij openlijk uit voor een on-holdbeleid ten opzichte van dat land. We hebben het voorstel van resolutie van sp.a en Groen, en ook een van de meerderheid, waarin ook het on-holdbeleid aan bod kwam en waarin een juridische verankering in het Wapenhandeldecreet werd gevraagd. Dit voorstel van decreet komt daaraan tegemoet. In de commissie werd geen enkel inhoudelijk argument naar voren gebracht waarom dit voorstel van decreet niet goedgekeurd zou kunnen worden. Het is daarom van belang dat de plenaire vergadering zich alsnog kan uitspreken over dit voorstel van decreet.

De voorzitter: De heer Van Esbroeck heeft het woord over het al dan niet aanvatten van de bespreking.

Jan Van Esbroeck (N-VA): Voorzitter en collega's, zoals al gezegd in de commissie, verwachten wij van de regering de evaluatie van het Wapenhandeldecreet. Zij

komt daarmee nog voor het zomerreces naar de commissie. Wij verwachten ook het tussentijdse rapport van het Vlaams Vredesinstituut. Ook zij hebben beloofd om daarmee ongeveer gelijktijdig naar de commissie te komen. Pas dan hebben wij alle informatie waarmee wij een inhoudelijk en degelijk debat kunnen voeren over dit erg belangrijke dossier. Mevrouw Soens, niets staat u in de weg om de inhoud van uw voorstel van decreet mee te nemen naar het debat. Het lijkt ons daarom vandaag niet opportuun om nu al die bespreking aan te vatten. Laat ons wachten op alle informatie. Dan kunnen we een degelijk debat voeren.

De voorzitter: De volksvertegenwoordigers die voorstander zijn van het aanvaarden van de bespreking, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

De bespreking wordt niet aangevat.

VOORSTEL tot wijziging van het statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel tot wijziging van het statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat.

De bespreking is geopend.

Het Bureau heeft op 23 mei 2016 beslist een wijziging van het statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat aan de plenaire vergadering voor te leggen.

Die statuutswijziging heeft betrekking op een vereenvoudiging van de procedure voor definitieve ongeschiktheidsverklaring wegens medische redenen.

Het dossier werd besproken in het Overlegcomité B en er kon op 25 april 2016 een akkoord bereikt worden tussen de werkgeversdelegatie en de Personeelsraad.

U vindt het voorstel tot wijziging van het personeelsstatuut hierbij gevoegd.

Namens het Bureau verzoek ik de plenaire vergadering om de wijziging aan het personeelsstatuut met onmiddellijke ingang goed te keuren.

Vraagt er iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat het voorstel tot wijziging van het statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat eenparig is aangenomen? *(Instemming)*

Dan is aldus besloten.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn
– 731 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
78 leden hebben ja geantwoord;
4 leden hebben neen geantwoord;
26 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
74 leden hebben ja geantwoord;
4 leden hebben neen geantwoord;
25 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**MOTIE van Ingrid Pira, Bruno Tobback, Björn Rzoska, Joris Vandenbroucke, Hermes Sanctorum-Vandevoorde en Rob Beenders tot besluit van het op 25 mei 2016 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de voorstellen van minister Joke Schauvliege voor een hertekening van de ruimtelijke ordening in Vlaanderen
– 790 (2015-2016) – Nr. 1**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
26 leden hebben ja geantwoord;
78 leden hebben neen geantwoord;
4 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 1 juni 2016 om 14 uur.

De vergadering is gesloten. Ik wens u allen een behouden thuiskomst en een gezellige voortzetting van uw avond.

– De vergadering wordt gesloten om 18.04 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

An Christiaens, Rik Daems, Tinne Rombouts, Anke Van dermeersch: ambtsverplichtingen;

Vera Jans: familieverplichtingen;

Güler Turan: gezondheidsredenen;

Cindy Franssen: zwangerschapsverlof.

Afwezig zonder kennisgeving

Gwendolyn Rutten

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Caroline Croo, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Lies Jans, Sofie Joosen, Ward

Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Ortwin Depoortere, Chris Janssens, Stefaan Sintobin, Tom Van Grieken

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Wouter Vanbesien, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Wouter Vanbesien, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Caroline Croo, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Lies Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Ortwin Depoortere, Chris Janssens, Stefaan Sintobin, Tom Van Grieken

